

Den 3:e nordiska tillsynskonferensen

Sammanfattning

28-29 januari 2005
Reykjavik, Island

Nordisk Ministerråd (NMR),
Nordiska ämbetsmannakommittén för livsmedelsfrågor (ÄK-Livs),
Arbetsgrupper för livsmedelkontroll (NNK) og lagstiftningsfrågor (NNL),

Projektnummer 681045-40295

Utarbetat av:
Baldvin Valgarðsson,
Elín Guðmundsdóttir

Innehållsförteckning

<u>Inledning</u>	<u>3</u>
<u>Bakgrund</u>	<u>3</u>
<u>Konferensdagarna</u>	<u>4</u>
<u>Dag 1 - Riskvärdering och tillsynsfrekvens</u>	<u>4</u>
<u>Dag 2 - Förväntningar och krav till tillsynen</u>	<u>5</u>
<u>Avslutning</u>	<u>5</u>
<u>Bilaga 1 – Konferensmateriel</u>	<u>7</u>
<u>Bilaga 2 – Referat m m föreläsningar dag 1</u>	<u>25</u>
<u>Bilaga 3 – Referat m m föreläsningar dag 2</u>	<u>26</u>
<u>Bilaga 4 – Referat workshops dag 1</u>	<u>27</u>
<u>Bilaga 5 – Referat workshops dag 2</u>	<u>45</u>

Inledning

Den tredje nordiska tillsynskonferensen ägde rum på Island 28-29 januari 2005. Motsvarande konferenser hölls i Norge och Sverige i januari 2003 och 2004 med ca. 150 deltagare vardera gången. Båda ansågs mycket lyckade. Konferenserna utgör ett forum för erfarenhetsbyte och kontaktskapande mellan de nordiska tillsynsmyndigheterna. Liksom tidigare inbjöds alla de som på något sätt arbetar med livsmedelstillsyn i Norden till konferensen på Island.

I denna rapport är avsikten att redogöra för konferensens genomförande och slutsatser. Först redogörs för förberedelserna sedan följer en sammanfattning av konferensdagarna och slutligen finns bilagor med exempelvis föredrag och workshop-rapporter.

Konferensen bekostades av NMR.

Bakgrund

De senaste två åren har det ålagts det land som haft ordförandeskapet i NMR att anordna en konferens om livsmedelstillsyn. Island hade ordförandeskapet under 2004. Det isländska Miljöverket (Umhverfisstofnun) fick därför i uppgift att anordna den tredje nordiska tillsynskonferensen och den skulle hållas i Reykjavik i januari 2005. Av praktiska skäl anses lämpligt att hålla konferensen i januari strax efter det att ordförandeskapet avslutats formellt.

Ett av konferensens huvudsyften är att utgöra ett forum för de som arbetar med livsmedelstillsyn i Norden där de kan träffas och byta åsikter och erfarenheter med varandra. Konferensen har också som syfte att stärka diskussionen om tillsyn från jord/fjord till bord och få svar på brännande frågor inom livsmedelstillsynen.

Förberedelserna för konferensen inleddes i augusti 2004 sedan ÅK-Livs godkänt verkets ansökan om bidrag till konferensen. I fortsättningen bildades en arbetsgrupp med representanter från tillsynsmyndigheterna i varje land. Det var speciellt roligt att Färöarna utsåg en representant denna gång. Gruppens medlemmar var antingen specialiserade i tillsyn som sådan eller i livsmedelslagstiftningen. Gruppen bestod av:

Baldvin Valgarðsson	Island
Elín Guðmundsdóttir	Island
Sigríður Stefánsdóttir	Island
Lisbeth Ott-Ebbesen	Danmark
Dánial-Klein Christiansen	Färöarna
Aud Nergård	Norge
Ann-Christine Salomonsson	Sverige
Harriet Wallin	Finland

Gruppen träffades två gånger för att förbereda konferensen, först på Island och så i Danmark. Medlemmarna fungerade som kontaktpersoner och informatörer avseende konferensen i deras respektive länder och denna gång fick konferensen även en egen hemsida. Denna nyhet mottogs väl som informationskälla såväl före som efter konferensen (<http://english.ust.is/of-interest/FoodControlConference2005/>). Gruppen beslöt att utgå från samma konferensform som tidigare, d.v.s. med föredrag och workshops. Gruppen bestämde sig för två tema och konferensens program (se bilaga 1) förelåg i november. Varje land fick i uppgift att ordna ett visst antal workshop-ledare och föredragshållare. I mitten av december var uppenbart att deltagarantalet

skulle med stor sannolikhet överstiga 150 personer. Anmällda deltagare var till största delen offentligt anställda som hade hand om det offentligas livsmedelstillsyn.

Konferensdagarna

Miljöminister Sigríður Anna Þórðardóttir öppnade konferensen på Hotel Loftleidir på morgonen den 28 januari. Ministern sade bl.a. i sitt öppningsanförande att en konferens som denna ger möjlighet till att byta erfarenheter och åsikter om hur man bäst ordnar livsmedelstillsynen i Norden. Ministern sa också att fackmässig och stark offentlig livsmedelstillsyn från hage till mage är oundgänglig i varje samhälle.

Efter ministerns öppningsanförande höll rådgivare Bente Stærk hos NMR ett föredrag med titeln *Nordiska Ministerrådet – Strategier och politik*. Av föreläsningen framgick att nordiskt samarbete på livsmedelsområdet har stor nytta och att det ständigt ökar. För närvarande betonas hållbar utveckling, sund livsstil och djurens välfärd. Nytt handlingsprogram fram till 2008 presenterades. Handlingsprogrammet täcker fler områden än tidigare program, d.v.s. fiskeri, lantbruk, livsmedel och skogsbruk, och dessutom anges de mål som ska uppnås och mätbara faktorer definieras. Ett av handlingsprogrammets mål väckte speciell uppmärksamhet nämligen en gemensam nordisk tillsynsfilosofi. Här betonas samarbete mellan livsmedelsföretagens intresseföreningar, konsumenter och kontrollmyndigheter för att trygga hög livsmedelssäkerhet, likformig och effektiv tillsyn samt interaktivt informationsflöde.

Konferensens program (se bilaga 1) var i övrigt uppdelat i två teman, d.v.s. dag 1 *Riskvärdering och tillsynsfrekvens* och dag 2 *Förväntningar och krav till tillsynen*.

Dag 1 - Riskvärdering och tillsynsfrekvens

Ulla Nordström hos Livsmedelsverket i Sverige fokuserade i sin föreläsning *Riskbaserad offentlig kontroll* på vissa bestämmelser i den nya livsmedelslagstiftningen i EU, d.v.s. förordningarna 178/2002, 882/2004 och 852/2004. Enligt Nordströms bedömning ger reglerna tillsynsmyndigheterna vissa nya möjligheter men innebär också vissa skyldigheter, t.ex. att arbeta med riskbedömning på alla kontrollnivåer. Nyckelbegreppen är tillsynsmyndigheternas interntillsyn samt systemtillsyn. Det var intressant hur Nordström kopplade ihop samarbetet mellan tillsynsmyndigheter, övriga myndigheter massmedia, skolor, livsmedelsföretag, nordiska kolleger och, inte minst, konsumenter vid att trygga livsmedelssäkerheten. Samarbetet är som en kedja där en svag länk kan äventyra säkerheten.

I dagens andra föreläsning redogjorde Maria Närhinen hos St. Michels yrkeshögskola i Finland för Hygram-projektet vilket handlar om harmonisering av arbetsmetoderna vid riskklassificering. Närhinens föredrag hade titeln *Riskklassificering av tillsynsobjekt – Ett steg mot planmässig kontroll i den lokala tillsynen*. Projektet sker i samarbete med det finska Livsmedelsverket. Ett av projektets huvudmål var att utarbeta anvisningar för offentliga kontrollorgan och bidra till att riskklassificeringen baseras på fackmässig kunskap.

Niels L. Nielsen hos den danska Fødevarestyrelsen kallade sitt föredrag *Brug af analyser i tilsynet – Er det umagen værd ?* Nielsen ställde i början frågan: "Vad ska provet användas till?" – och nämnde så ett antal exempel på anledningar till provtagning som de flesta konferensdeltagarna kände igen från jobbet. Enligt Nielsen är prov inte bara prov – riskklassificering, provernans antal och storlek, mätosäkerhet, gränsvärden för mikrober och kemiska ämnen är saker som man måste ha på det klara innan prov tas och slutsatser dras efter laboratorieanalyser.

Med utgångspunkt i dagens föreläsningar presenterades workshop-ämnena:

- Kraven vid gårdshandel (basprodukter och tillverkade produkter)
- Provtagning i tillsynen
- Kosttillskott – internethandel – träningslokaler – apotek – stormarknader
- RASFF-systemet (Rapid Alert System for Food and Feed)

Deltagarna hade delats upp i åtta grupper. I varje grupp fanns folk från alla länderna och såväl statligt som kommunalt anställda. Varje grupp diskuterade två ämnen. I bilaga 1 redogörs närmare för gruppindelningen, diskussionsämnena m.m. Workshoparnas resultat presenterades sedan antingen med posters eller i plenum. Workshop-ledarna hade också till uppgift att göra en skriftlig sammanställning av deras respektive grupps resultat, jfr. bilaga 4.

Dag 2 - Förväntningar och krav till tillsynen

Det är rimligt att man kontaktar en med juridisk bakgrunn och företrädare för konsumentens sida om man vill få höra vilka förväntningar och krav ställs till tillsynsmyndigheter. Stine Wohl Sem hos Forbrukerrådet i Norge utsågs som konsumenternas representant och hon kallade sin föreläsning helt enkelt *Konsumentens förväntningar till tillsynen*. Wohl Sem framhöll att konsumenter ställer numera generellt större krav än tidigare, de är bättre informerade och de har bättre kontakter/nätverk, de är inte så ödmjuka som förr som hon uttryckte det. Men de är måhända samtidigt mera osäkra. Enligt Wohl Sem är högst på konsumenternas kravlista krav på information, öppenhet och utbildning från myndigheternas och tillsynsorganens sida.

Konferensens sista föreläsning hölls av juristen Kjartan Björgvinsson hos det isländska Alltingets ombudsman. Föreläsningen *The Right of Companies to Equal Treatment by the Food Control Authorities* hölls på engelska för att alla skulle sitta i samma båt. De nordiska lagar han hänvisade till liknar varandra om än språkbruket är olika. Björgvinsson diskuterade likställdhet generellt, likställdhet inför lagen och hur likställdhet förhindrar diskriminering. Livsmedelsföretag kräver givetvis lika behandling och detta krav beaktas i lagstiftningen. Det är uppenbart att det kräver noggrannhet i arbetet om myndigheterna alltid ska vara konsekventa och ojäviga i sitt beslutsfattande.

Efter föredragen hölls workshops efter samma princip som dag 1 men diskussionsämnena denna gång var:

- Hur arbetar vi med ensartad tillsyn av företagen?
- Hur mäter vi konsumentens intresse?
- Hur prioriterar vi regler som är lika viktiga?
- Branchorganisationens roll i förhållande till tillsynen

I bilaga 5 redogörs närmare för diskussionsämnena och resultaten.

Avslutning

En konferens som denna, där man träffar både inhemska och nordiska kolleger, får nog anses vara en viktig del av efterutbildningen för alla de som arbetar med livsmedelstillsyn och den är även viktig vad gäller utvecklingen av arbetsprocedurer. Här ges både möjlighet till utbildning och byte av åsikter om det som är mest aktuellt på vårt område. Eftersom 150 personer har deltagit i den nordiska tillsynskonferensen tre år i rad måste det finnas ett behov av samarbete på området, både för statligt och kommunalt anställda. Som ett ytterligare belägg kan nämnas att förberedelsegruppen

har fått mycket goda reaktioner på konferensens planering och genomförande. Vi får hoppas att fortsättning följer!

Med denna rapport avslutas den tredje nordiska tillsynskonferensen

Reykjavik den 15 april 2005

Baldvin Valgarðsson
projektledare

Bilagor

Bilaga 1 – Konferensmateriel

Program

Deltagarlista

Workshopinformation

Blankett för utvärdering

Blankett för anmälan och hotelbeställning

Bilaga 2 – Referat m m föreläsningar dag 1

Bilaga 3 – Referat m m föreläsningar dag 2

Bilaga 4 – Referat workshops dag 1

Referat från samtliga grupper

Bilaga 5 – Referat workshops dag 2

Referat från samtliga grupper

Bilaga 1

Konferensmateriel

Program

Den 3:e nordiska tillsynskonferensen, Reykjavik, 28. - 29. januari 2005

PROGRAM

Dag 1

Ordförande: Sigríður Stefánsdóttir

08:30 – 09:00   **Registering och kaffe**

09:00   **Inledning:**
Välkomstanförande; Miljøminister, Sigríður Anna Þórðardóttir,
Praktisk information; Sigríður Stefánsdóttir

09:30 – 10:00   **Föreläsning:**
Nordiska Ministerrådet – Strategier och politik
Bente Stærk, livsmedelsrådgivare, Nordiska Ministerrådet

Tema: Riskvärdering och tillsynsfrekvens

10:05 – 10:35   **Föreläsning:**
Riskbaserad offentlig kontroll
Ulla Nordström, enhetschef, Livsmedelsverket, Sverige

10:40 – 11:00   **Kaffe**

11:05 – 11:35   **Föreläsning:**
Riskklassificering av tillsynsobjekt – Ett steg mot planmässig kontroll i den lokala tillsynen
Maria Närhinen, St. Michels yrkeshögskola, Finland

11:40 – 12:10   **Föreläsning:**
Vad kan vi använda prover till?
Niels L. Nielsen, speciell konsulent, Fødevarestyrelsen, Danmark

12:15 – 12:25   **Indledning och instruktioner för workshops #1:**
Instruktioner; Jóhanna E. Torfadóttir

12:30 – 13:30   **Lunch**

13:35 – 16:00   **Workshops #1:**

- Krav til gårdshandel (basprodukter och tillverkade produkter)
- Provtagning i tillsyn
- Kosttillskott – internet handel – träningslokaler – apotek – supermarknad
- RASFF-systemet (Rapid Alert System for Food and Feed)

14:45 – 15:05   **Kaffe**

16:05 – 16:45   **Redovisning och diskussion:**
Plenumredovisning för grupp E – H

16:50 – 17:00   **Avslutning, dag 1:**
Summering av dagen; Grímur Ólafsson

17:00 – 18:00   **Redovisning:**
Posterredovisning för grupp A – D

19:00   **Cocktail**¹

19:30   **Middag**¹; Toastmaster: Davíð Egilson

---

¹ Alle deltagere inbjudna

Dag 2

Ordförande: Rögnvaldur Ingólfsson

09:00

Uppstart:

Rögnvaldur Ingólfsson

Tema: Förväntningar och krav till tillsynen

09:10 – 09:40

Föreläsning:

Konsumentens förväntningar till tillsynen

Stine Wohl Sem, enhetschef, Forbrukerrådet, Norge

09:45 – 10.15

Föreläsning:

Företagans rätt till ensartat tillsyn

Kjartan Bjarni Björgvinsson, jurist, Altingets Ombudsmand, Island

10:20

Instruktioner för workshops #2:

Instruktioner; Jóhanna E. Torfadóttir

10:30 – 10.45

Kaffe

10:45 – 13:00

Workshops #2:

- Hur arbetar vi med ensartat tillsyn av företagen?
- Hur mäter vi konsumentens intresse?
- Hur prioriterar vi regler som är lika viktiga?
- Brancheorganisationernas roll i förhåll till tillsynen

13.00 – 14:00

Lunch

13:45 – 14:15

Redovisning:

Posterredovisning för grupp E – H, m/ kaffe

14.15 – 14:55

Redovisning och diskussion:

Plenumredovisning för grupp A – D

15:00 – 15:10

Avslutning:

Avslutningsanförande; Elín Guðmundsdóttir

15:10 – 16:00

Redovisning:

Posterredovisning för grupp E – H

16:00 – 19:30

Blue Lagoon ²

Funktionärer:

Sigríður Stefánsdóttir

Sigríður Anna Þórðardóttir

Jóhanna E. Torfadóttir

Grímur Ólafsson

Davíð Egilsson

Rögnvaldur Ingólfsson

Elín Guðmundsdóttir

Baldvin Valgarðsson

Lawyer, Ministry for the Environment, Food Division

Minister for the Environment, Ministry for the Environment

Scientific Officer, The Environment and Food Agency of Iceland, Food Division

Scientific Officer, The Environment and Food Agency of Iceland, Food Division

Director, The Environment and Food Agency of Iceland

Head of Food Safety Division, Reykjavík City Environmental Health and Protection Office

Head of Food Division, The Environment and Food Agency of Iceland

Project Manager, The Environment and Food Agency of Iceland, Food Division

---

² Buss - anmälan dagen innan vid Reykjavík Excursions / Kynnisferdir biljettkontor på hotellet. På egen kostnad.

Deltagarlista

DELTAGARLISTA

- (1) Workshops-leader
(2) Member of steering committee for the conference
(3) Lecturer

Nationaliteter og antal deltagere			
Færøerne	4	Norge	35
Finland	18	Danmark*	21
Sverige	32	Island	50
* Inklusiv 2 fra Grønland			Total
			160

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
FO	Dánial K. Christiansen (2)	Official Supervisor	Miljø, Veterinær og levnedsmiddelstyrelsen	x		x	danielkc@hfs.fo
FO	Elsba Danielsen	Official Supervisor	Miljø, Veterinær og levnedsmiddelstyrelsen	x		x	elsdan@hfs.fo
FO	Jórun Mørkøre	Official Supervisor	Miljø, Veterinær og levnedsmiddelstyrelsen	x		x	lorunm@hfs.fo
FO	Óluva Niclasen (1)	Official Supervisor	Miljø, Veterinær og levnedsmiddelstyrelsen	x		x	oluvanic@hfs.fo
FI	Anne Vornanen	Länslivsmedelsinspektör					Anne.Vornanen@islh.intermin.fi
FI	Bernice Solstrand	Hälsoinspektör					Bernice.Solstrand@korsholm.fi
FI	Eeva Fieandt	Överinspektör					Eeva.Fieandt@nfa.fi
FI	Eeva Kyyhkynen-Mälkki	Hälsoinspektör					Eeva.Kyyhkynen-Mälkki@lahti.fi
FI	Eija Lälkkö	Livsmedelsöverinspektör					Eija.Lälkkö@nfa.fi
FI	Harriet Wallin (2)	Livsmedelsöverinspektör					Harriet.Wallin@nfa.fi
FI	Inna Ilivitzky (1)	Länsveterinär					Inna.Ilivitzky@eslh.intermin.fi
FI	Lise-Lott Rintamäki (1)	Hälsoinspektör					Lise-Lott.Rintamäki@korsholm.fi
FI	Maria Närhinen (3)	Överlärare					Maria.Närhinen@mikkeliämki.fi
FI	Marja-Leena Koskiniemi	Stadsveterinär					marja-leena.koskiniemi@lahti.fi
FI	Nina Mäki-Petäys	Stadsveterinär					Nina.Mäki-Petäys@vanta.fi
FI	Pirkko Kostamo	Överinspektör					Pirkko.Kostamo@nfa.fi
FI	Raija Törmä-Oksanen	Översinspektör					Raija.Torma-Oksanen@nfa.fi
FI	Rauli Lehtinen (1)	Ledande veterinär – ÅHS					Rauli.Lehtinen@ahs.aland.fi
FI	Riikka Åberg	Stadsveterinär					riikka.åberg@hel.fi
FI	Tiina Tiainen	Stadsveterinär					Tiina.Tiainen@porvoo.fi

Land	Navn	Stilling	Arbetsplats	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
FI	Ulla Poutiainen-Lindfors	Överinspektör					Ulla.Poutiainen-Lindfors@nfa.fi
FI	Wulita Bezabeh	Hälsoinspektör					wulita.bezabeh@jnhvc.fi
SE	Ann Swenell Paulsson	Chef livsmedelskontrollen	Malmö kommun	x			ann.swenell-paulsson@malmo.se
SE	Åsa Paletun (1)	Miljöinspektör	Åre kommun	x			asa.paletun@are.se
SE	Bo Olsson	Livsmedelsinspektör	Kalmar kommun	x			bo.olsson@kalmar.se
SE	Britt Bäckman	Intendent	Stockholms kommun	x			britt.backman@miljo.stockholm.se
SE	Camilla Sundberg	Livsmedelsinspektör	Strängnäs kommun	x			camilla.sundberg@strangnas.se
SE	Eva-Christina Arvidsson	Miljöchef	Haninge kommun	x			eva-christina.arvidsson@haninge.se
SE	Helen Stråhle Andersson	Livsmedelsinspektör	Munkedals kommun	x			helen.andersson@munkedal.se
SE	Ida Gunnarsson	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	Tierps kommun	x			ida.gunnarsson@tierp.se
SE	Ingeborg Nikkanen (1)	Livsmedelsinspektör	Kalmar kommun	x			ingeborg.nikkanen@kalmar.se
SE	Micaela Aleman	Livsmedelsinspektör	Malmö kommun	x			micaela.aleman@malmo.se
SE	Jenny Larsson	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	Linköpings kommun	x			jenny.larsson@linkoping.se
SE	Johan Öberg	Livsmedelsinspektör	Stockholms kommun	x			johan.oberg@miljo.stockholm.se
SE	Kaarin Lindberg	Livsmedelsinspektör	Strängnäs kommun	x			kaarin.lindberg@strangnas.se
SE	Kimmo Hongisto (1)	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	Danderyds kommun	x			Kimmo.Hongisto@danderyd.se
SE	Lena Bäck	Stadsveterinär	Stockholms kommun	x			lena.back@miljo.stockholm.se
SE	Lioudmila Zakhartchouk	Livsmedelsinspektör	Järfälla kommun	x			lioudmila.zakhartchouk@jarfalla.se
SE	Magdalena Goczkowska	Livsmedelsinspektör	Sala kommun	x			Magdalena.Goczkowska@sala.se
SE	Marc Hess	Stadsveterinär	Stockholms kommun	x			marc.hess@miljo.stockholm.se
SE	Maria Eriksson	Miljöinspektör	Falun kommun	x			maria.eriksson@falun.se
SE	Mattias Göransson	Miljöinspektör	Järfälla kommun	x			mattias.goransson@jarfalla.se
SE	Mikael Suni	Livsmedelsinspektör	Kalmar kommun	x			mikael.suni@kalmar.se
SE	Siv Björkbacka	Miljöinspektör	Falun kommun	x			siv.bjorkbacka@falun.se
SE	Yvonne Sellstedt	Livsmedelsinspektör	Sundsvalls Kommun	x			yvonne.sellstedt@sundsvall.se
SE	Anders Sandberg	Länsveterinär	Länsstyrelsen i Värmlands län		x		anders.sandberg@s.lst.se
SE	Camilla Jüllig	Länsveterinär	Länsstyrelsen i Södermanland och Stockholms län		x		camilla.jullig@d.lst.se / camilla.jullig@ab.lst.se
SE	Susan Edlund	btr Länsveterinär	Länsstyrelsen i Värmlands län		x		susan.edlund@s.lst.se
SE	Anders Bergman	Statsinspektör	Livsmedelsverket			x	anbe@slv.se
SE	Ann-Christine Salomonsson (2)	Statsinspektör	Livsmedelsverket			x	aksa@slv.se

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
SE	Elin Forsgren	Jurist	Livsmedelsverket			x	elfo@slv.se
SE	Niklas Ekman	Statsinspektör	Livsmedelsverket			x	niek@slv.se
SE	Per Gustafsson	Statsinspektör	Livsmedelsverket			x	pegu@slv.se
SE	Ulla Nordström (3)	Enhetschef	Livsmedelsverket			x	ulno@slv.se
NO	Anders Guttorm		Distriktskontoret Midt-Finnmark / Region Troms og Finnmark		x		anders.guttorm@mattilsynet.no
NO	Anne Huvestad		Distriktskontoret Aust-Agder / Region Rogaland og Agder		x		anne.huvestad@mattilsynet.no
NO	Aslaug Sandvin		Distriktskontoret Bergen / Region Hordaland og Sogn og Fjordane		x		aslaug.sandvin@mattilsynet.no
NO	Astrid Elisabeth I. Botheim		Distriktskontoret for Sør-Gudbrandsdal / Region Hedmark og Oppland		x		astrid.elisabeth.iversen.botnheim@mattilsynet.no
NO	Bente Fauske (1)		Distriktskontoret for Hedemarken / Region Hedmark og Oppland		x		bente.fauske@mattilsynet.no
NO	Elin Bjørke Rasmussen		Distriktskontoret Sunnhordland / Region Hordaland og Sogn og Fjordane		x		elin.bjorke.rasmussen@mattilsynet.no
NO	Elisabeth Arild		Distriktskontoret Vest-Finnmark / Region Troms og Finnmark		x		elisabeth.arild@mattilsynet.no
NO	Eva Lillebakken, (1)		Distriktskontoret for Midt-Rogaland / Region Rogaland og Agder		x		eva.lillebakken@mattilsynet.no
NO	Gro-Heidi Skjolden		Distriktskontoret for Nedre Telemark		X		ghskj@mattilsynet.no
NO	Gry Bø		Distriktskontoret for Buskerud, Vestfold og Telemark		x		grybo@mattilsynet.no
NO	Gry Holmbakken		Distriktskontoret for Oslo / Region Oslo, Akershus og Østfold		x		gry.holmbakk@mattilsynet.no
NO	Hans Birger Glende		Nasjonalt senter på Ås, seksjon for Mat og forkvalitet / Region Oslo, Akershus og Østfold		x		hans.birger.glende@mattilsynet.no
NO	Harald Nordås		Distriktskontoret Indre Hordaland / Region Hordaland og Sogn og Fjordane		x		harald.nordås@mattilsynet.no
NO	Harald Øverby		Distriktskontoret for Sør-Østerdal / Region Hedmark og Oppland		x		harald.øverby@mattilsynet.no
NO	Hege Wiggen (1)		Distriktskontoret Midt-Troms / Region Troms og Finnmark		x		hege.wiggen@mattilsynet.no
NO	Heidi Blekkan		Regionkontoret / Region Trøndelag, Møre og Romsdal		x		heidi.blekkan@mattilsynet.no
NO	Ingjerd Kopperud		Distriktskontoret for Drammen / Region Buskerud,		x		ingjerd.kopperud@mattilsynet.no

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
			Vestfold og Telemark				
NO	Kjell Grøtan		Distriktskontoret Innherad / Region Trøndelag, Møre og Romsdal		x		kjell.grøtan@mattilsynet.no
NO	Knut Rønningen		Regionkontoret / Region Trøndelag, Møre og Romsdal		x		knut.rønningen@mattilsynet.no
NO	Lene Borgan		Distriktskontoret Ytre Helgeland / Region Nordland		x		lene.borgan@mattilsynet.no
NO	Maria Melstokkå		Regionkontoret / Region Hordaland og Sogn og Fjordane		x		maria.melstokkå@mattilsynet.no
No	Marit Fallebø		Nasjonalt senter for fisk og sjømat, region Hordaland, Sogn og Fjordane		x		marit.fallebo@mattilsynet.no
NO	Marit Nilsen		Distriktskontoret for Nordre Vestfold / Region Buskerud, Vestfold og Telemark		x		marit.nilsen@mattilsynet.no
NO	May Gerhardsen		Distriktskontoret Lofoten / Region Nordland		x		may.gerhardsen@mattilsynet.no
NO	Sidsel Sæbøe		Distriktskontoret for Søndre Vestfold / Region Buskerud, Vestfold og Telemark		x		sidsel.sæbøe@mattilsynet.no
NO	Siri Løtvedt		Regionkontoret / Region Nordland		x		siri.løtvedt@mattilsynet.no
NO	Torgun Gjefsen		Regionkontoret / Region Oslo, Akershus og Østfold		x		torgun.gjefsen@mattilsynet.no
NO	Torild Agnalt Østmo		Distriktskontoret for Asker og Bærum / Region Oslo, Akershus og Østfold		x		torild.agnalt.østmo@mattilsynet.no
NO	Dag Lindheim		Distriktskontoret for Hadeland og Ringerike		x		dalin@mattilsynet.no
NO	Trine Elisabeth Sørum		Distriktskontoret for Hadeland og Ringerike		x		treso@mattilsynet.no
NO	Atle Strande		HK, Avd. for dyrevern, fremmedstoffer og forbrukerhensyn, og i Seksjon forbrukerhensyn.			x	atle.strande@mattilsynet.no
NO	Atle Wold		Hovedkontoret / Seksjon for hygiene og virksomhetskrav			x	atle.wold@mattilsynet.no
NO	Aud Nergård (2)		Distriktskontoret for sør-Troms / Ansvarlig koordinator for hovedkontoret			x	aud.nergard@mattilsynet.no
NO	Nils Ole Baalsrud		Hovedkontoret seksjon for tilsyn og beredskap			x	nils.ole.baalsrud@mattilsynet.no
NO / FR	Stine Wohl Sem (3)		Forbrukerrådet				Stine.Sem@forbrukerradet.no
DK	Anne Rahbek	Seksjonsleder	Fødevarestyrelsen		x		anra@fvst.dk
DK	Bjarne S.Rosenfeldt	Fødevarechef	Fødevarestyrelsen		x		bjst@fvst.dk
DK	Cathy Malmgrath (1)	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		cxma@fvst.dk
DK	Henriette Mynster	Faglig koordinator	Fødevarestyrelsen		x		hemy@fvst.dk

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
DK	Iben Brinkland (1)	Jurist	Fødevarestyrelsen		x		isib@fvst.dk
DK	Lars Krussel	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		lacr@fvst.dk
DK	Michael Larsen	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		mila@fvst.dk
DK	Nina Vejgård (1)	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		nive@fvst.dk
DK	Susanne Hede	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		suhe@fvst.dk
DK	Susanne Olsen	Sektionsleder	Fødevarestyrelsen		x		suol@fvst.dk
DK	Søren Jensen	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		sjen@fvst.dk
DK	Søren Petersen	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		soep@fvst.dk
DK	Søren Rotzow	Tilsynsførende	Fødevarestyrelsen		x		srot@fvst.dk
DK	Christina Reenberg	Sagsbehandler	Plantedirektoratet			x	cre@pdir.dk
DK	Keld Jacobsen	Embedsdyrlæge	Grønlands hjemmestyre			x	keldjacobsen@hotmail.com
DK	Lisbeth Ott-Ebbesen (2)	Faglig koordinator	Fødevarestyrelsen			x	loe@fvst.dk
DK	Maybrit Scherrebeck	Sagsbehandler	Fødevarestyrelsen			x	msc@fvst.dk
DK	Mette Kirkeskov Jensen	Embedsdyrlæge	Grønlands hjemmestyre			x	mkje@gh.gl
DK	Niels L. Nielsen	Speciel konsulent	Fødevarestyrelsen			x	nln@fvst.dk
DK	Stina Simssen	Ekspert	Plantedirektoratet			x	ssi@pdir.dk
DK /NMR	Bente Stærk (3)	Levnedsmiddelrådgiver	Nordisk ministerråd				bs@norden.org
IS	Anton Helgason	Director / Environmental Health Officer	Vestfirðir Environmental Health and Protection Office	x			antonh@snerpa.is
IS	Ágúst Thorstensen	Environmental Health Officer	Reykjavík City Environmental Health and Protection Office / Food Safety Division	x			ath@her.rvk.is
IS	Áslaug Rut Áslaugardóttir	Environmental Health Officer	Sudurland Environmental Health and Protection Office	x			rutasl@sudurland.is
IS	Ásmundur E. Þorkelsson	Environmental Health Officer	Sudurnes Environmental Health and Protection Office	x			asmundur@hes.is
IS	Elsa Ingjaldsdóttir	Director / Environmental Health Officer	Sudurland Environmental Health and Protection Office	x			elsa@sudurland.is
IS	Garðar Sigurþórsson	Environmental Health Officer	Reykjavík City Environmental Health and Protection Office / Food Safety Division	x			gardars@her.rvk.is
IS	Guðmundur H. Einarsson	Director / Environmental Health Officer	Hafnarfjörður and Kopavogur area Environmental Health and Protection Office	x			gudmundur@heilbrigdiseftirlit.is
IS	Gunnar Kristinsson	Health inspector	Reykjavík City Environmental Health and Protection Office / Health Division	x			gunnarkri@her.rvk.is
IS	Helga Guðrún Bjarnadóttir	Environmental Health Officer	Reykjavík City Environmental Health and Protection	x			helgabj@her.rvk.is

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
			Office / Food Safety Division				
IS	Hrefna Guðmundsdóttir	Environmental Health Officer	Nordurland vestra Environmental Health and Protection Office	x			hrefna@hmv.is
IS	Laufey Sigurðardóttir	Environmental Health Officer	Vesturland Environmental Health and Protection Office	x			laufey@akranes.is
IS	Magnús H. Guðjónsson	Director / Environmental Health Officer	Sudurnes Environmental Health and Protection Office	x			magnus@hes.is
IS	Óskar Ísfeld Sigurðsson (1)	Environmental Health Officer	Reykjavík City Environmental Health and Protection Office / Food Safety Division	x			oskar.sigurdsson@reykjavik.is
IS	Rósa Magnúsdóttir	Head of division / Health inspector	Reykjavík City Environmental Health and Protection Office / Health Division	x			rosam@her.rvk.is
IS	Rögnvaldur Ingólfsson	Head of division / Environmental Health Officer	Reykjavík City Environmental Health and Protection Office / Food Safety Division	x			ri@rvk.is
IS	Sigríður Hjaltadóttir	Environmental Health Officer	Nordurland vestra Environmental Health and Protection Office	x			sirr@simnet.is
IS	Sigrún Guðmundsdóttir	Environmental Health Officer	Sudurland Environmental Health and Protection Office	x			sigrun@sudurland.is
IS	Steinunn Hjartadóttir	Environmental Health Officer	Nordurland vestra Environmental Health and Protection Office	x			steinunn@skagafjordur.is
IS	Tore Skjensted	Environmental Health Officer	Hafnarfjörður and Kopavogur area Environmental Health and Protection Office	x			tore@heilbrigdiseftirlit.is
IS	Valdimar Brynjólfsson	Director / Environmental Health Officer	Nordurland eystra Environmental Health and Protection Office	x			valdimar@hne.is
IS	Þorkell Björnsson	Environmental Health Officer	Nordurland eystra Environmental Health and Protection Office	x			oggi@hne.is
IS	Þóra Elín Guðjónsdóttir	Environmental Health Officer	Hafnarfjörður and Kopavogur area Environmental Health and Protection Office	x			thora@heilbrigdiseftirlit.is
IS	Ármann Gunnarsson	District Veterinary Officer, Skagafjarðar- og Eyjafjarðar region	Icelandic Veterinary Services		x		armann@bugardur.is
IS	Katrín Andrésdóttir	District Veterinary Officer, Suðurland	Icelandic Veterinary Services		x		reykjahlid@uppsveitir.is, katrina@eyjar.is
IS	Anna P. Vignisdóttir	Scientific Officer	The Environment and Food Agency of Iceland / Laboratory			x	anna@ust.is
IS	Baldvin Valgarðsson	Project manager	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Division			x	baldvin@ust.is

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
IS	David Egilson	Director	The Environment and Food Agency of Iceland			x	david@ust.is
IS	Dóra S. Gunnarsdóttir (1)	Specialist	Directorate of Fisheries / Department of Seafood Safety			x	dora@fiskistofa.is
IS	Elín Guðmundsdóttir	Head of food divison	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	elin@ust.is
IS	Garðar Sverrisson	Head of divison	Directorate of Fisheries / Department of Seafood Safety			x	gardars@fiskistofa.is
IS	Grímur Ólafsson	Scientific Officer	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	grimur@ust.is
IS	Guðríður M. Kristjánsdóttir	Lawyer / Legal adviser	Ministry of Fisheries			x	gudridur.kristjansdottir@sjr.stjr.is
IS	Halldór Runólfsson	CVO	Icelandic Veterinary Services			x	halldor.runolfsson@lan.stjr.is
IS	Haukur Bragason	Quality manager	Sýni skoðunarstofa ehf / Approved Inspection Body for Fish Processing			x	haukur@adalskodun.is
IS	Herdís M. Guðjónsdóttir	Scientific Officer	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	herdis@ust.is
IS	Héðinn Friðjónsson	Project manager	The Environment and Food Agency of Iceland / Laboratory			x	hedinn@ust.is
IS	Ingólfur Gissurarson	Project manager	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	ingolfur@ust.is
IS	Ingimar Sigurðsson	Office Manager	Ministry for the Environment, Office for wildlife conservation and quality of life			x	Ingimar.sigurdsson@umhverfisraduneyti.is
IS	Jóhanna E. Torfadóttir	Scientific Officer	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	johanna@ust.is
IS	Jónína Þ. Stefánsdóttir	Scientific Officer	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	jonina@ust.is
IS	Karl Karlsson	Veterinarian	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	karl@ust.is
IS	Reynir Þrastarson	Director	Sýni skoðunarstofa ehf / Approved Inspection Body for Fish Processing			x	reynir@adalskodun.is
IS	Róbert Hlöðversson	Technical manager	Frumherji hf. - Divison of Food / Approved Inspection Body for Fish Processing			x	robert@frumherji.is
IS	Sesselja M. Sveinsdóttir	Scientific Officer	The Environment and Food Agency of Iceland / Food Divison			x	sesselja@ust.is
IS	Sigríður Stefánsdóttir	Lawyer	Ministry for the Environment, Food Divison			x	sigridur.stefansdottir@umh.stjr.is
IS	Sigurður Örn Hansson (1)	Deputy CVO	Icelandic Veterinary Services			x	sigurdur.hansson@lan.stjr.is
IS	Steinar B. Aðalbjörnsson	Project manager	The Environment and Food Agency of Iceland / Food			x	steinar@ust.is

Land	Navn	Stilling	Arbejdsplads	Lokalt	Regional	Centralt	E-mail
			Divison				
IS	Þór Gunnarsson	Head of divison	Directorate of Fisheries / Department of Seafood Safety			x	thorgun@fiskistofa.is
IS	Þórður H. Sveinsson	Legal Officer	Directorate of Fisheries / Department of Seafood Safety			x	thordurh@fiskistofa.is
IS / AO	Kjartan B. Björgvinsson (3)		Altingets Ombudsmand				kjartan@umb.althingi.is

Workshopinformation

Workshopsledare

Sigurður Örn Hansson (IS)
Dóra S. Gunnarsdóttir (IS)
Óskar Ísfeld Sigurðsson (IS)
Óluva Niclasen (FO)
Nina Vejbæk (DK)
Cathy Malmgrath (DK)
Iben Brinkland (DK)
Hege Wiggen (NO)
Eva Lillebakken (NO)
Bente Fauske (NO)
Ingeborg Nikkanen (SE)
Kimmo Hongisto (SE)
Åsa Paletun (SE)
Rauli Lehtinen (FI)
Inna Ilivitzky (FI)
Lise-Lott Rintamäki (FI)

Instruktioner till workshopsledare

En viktig del i konferensen är arbetet i workshops. Din uppgift som gruppledare är därför viktig för att konferensen ska bli givande, intressant och trevlig.

Konferensdeltagarna delas in i åtta workshop-grupper för att diskutera och bearbeta viktiga frågor inom livsmedelstillsynen. Grupperna kommer alltså att bestå av 18 – 20 personer från de nordiska länderna. Varje gruppmedlem förväntas aktivt bidra med erfarenheter, idéer och synpunkter i detta arbete. Grupperna ska efter varje workshop redovisa vad man kommit fram till. Redovisningarna är antingen i plenum eller sk. posterredovisning. Arbetet i grupperna ska dokumenteras och en rapport från varje workshop ska upprättas. Som gruppledare ska du se till att arbetet genomförs inom given tidsram, att arbetet redovisas och att rapport skrivs.

Workshopledaren ska bl a:

- Hålla en inledning och presentera arbetsuppgifterna och bestämma om gruppens arbetssätt samt låta deltagarna presentera sig för varandra. Detta ska högst ta 10 minuter.
- Fördela ordet under diskussionerna och se till att alla får komma till tals.
- Se till att diskussionerna dokumenteras genom anteckningar.
- Se till att arbetsuppgifterna redovisas på ett bra sätt i plenum.
- Se till att arbetsuppgifterna redovisas på ett bra sätt som postrar.
- Senast 28 februari 2005 ha skrivit en rapport med referat av diskussionerna, svar på aktuella frågeställningar samt konklusioner.

Rapporten får högst omfatta två sidor och ska skickas in på adress baldvin@ust.is . Rapporten utgör en del i dokumentationen av hela konferensen, vilken kommer att skickas till samtliga deltagare.

Uppgifter och aktuella frågeställningar till respektive workshop kommer att finnas i särskilt dokument. Varje grupp ska diskutera åtminstone ett ämne och eventuellt två om det finns tid. Det betyder att varje gruppleddare får välja två ämnen innan samma workshop. Ämnena ska väljas före 15. december men det är möjligt att gruppleddarnas önskemål inte kan uppfyllas och att de får sig tilldelat ett annat ämne. Det ämne som utdelas till dig som gruppleddare samt eventuellt tillhörande material skickas till dig i god tid så att du kan förbereda dig på ett bra sätt.

Som kompensation för det arbete som du ska utföra som gruppleddare ersätter projektet dig för dina resekostnader och dina kostnader för hotellrum i samband med konferensen. Ersättning utgår efter det att rapporten lämnats in, datum se ovan.

Arbetsuppgifter och fördelning av frågor

Uppgifter:

Workshops dag 1:

1. Krav til gårdshandel (basprodukter och tillverkade gårdsprodukter)
  - a. Riskbedömning / Tillsynsfrekvens
  - b. Krav til personalen og lokaler
  - c. Krav til egen kontrol
  - d. Tillsynsproblemer og forslag til løsninger
  - e. Registering / autorisering
2. Provtagning i tillsyn
  - a. Varför tar vi prover
  - b. Var tag vi prover
  - c. Vad kan vi bruka provresultatet till
  - d. Verifikation af egen kontrol
3. Kosttillskott – internet handel – träningslokaler – apotek – supermarknad
  - a. Märkning og helsepåstående
  - b. Gräns mot läkemedel
  - c. Tillsyn i träningslokaler
  - d. Tillsyn med internet handel og dørrförsäljning
4. RASFF-systemet (Rapid Alert System for Food and Feed)
  - a. Vad är RASFF
  - b. När skickar vi RASFF anmälan
  - c. Vad gör vi med inkommande RASFF notifikationer
  - d. Vägledning om inkallelse av varor

Workshops dag 2:

1. Hur arbejder vi med ensartet tillsyn av företagen?
  - a. Hur definerer vi likabehandling ?
  - b. Hur säkrar vi likabehandling ?, t.ex.
    - i. geografiskt
    - ii. juridiskt
    - iii. när använder vi sanction/action.
  - c. Kan likebehandling mätas ?
2. Hur mäter vi konsumentens intresse?

- a. Känner vi förbrukernes interesse ?
- b. Kun kontrollere reglerene ?
- c. Med dialog og infomations utbyte ?
- 3. Hur prioriterar vi regler som är lika viktiga?
  - a. Diskutera regler utöver hygien-regler som er viktiga
    - i. Varför är de viktiga
    - ii. Hur utför vi tillsyn med dem ?
- 4. Branschorganisationenas roll i förhållande till tillsynen
  - a. Vilken roll har branschen
  - b. Samarbete mellom tillsynen og branscheorganisationen
  - c. Bransch-kodernes betydelse

Arbetsfördelning:

Workshops dag 1:

Grupp	Gruppledare	Uppgifter att redovisa	Form av redovisning
A	Sigurður	1 och 2	Poster
B	Dóra	2 och 3	Poster
C	Nina	3 och 4	Poster
D	Rauli	4 och 1	Poster
E	Óluva	1 och 2	Plenum
F	Inna	2 och 3	Plenum
G	Iben	3 och 4	Plenum
H	Hege	4 och 1	Plenum

Workshops dag 2:

Grupp	Gruppledare	Uppgifter att redovisa	Form av redovisning
A	Bente	1 och 2	Plenum
B	Eva	2 och 3	Plenum
C	Lise-Lott	3 och 4	Plenum
D	Cathy	4 och 1	Plenum
E	Óskar	1 och 2	Poster
F	Ingeborg	2 och 3	Poster
G	Kimmo	3 och 4	Poster
H	Åsa	4 och 1	Poster

Gruppindelning

Grupp A		Grupp B		Grupp C	
DK	Anne Rahbek	IS	Anna P. Vignisdóttir	SE	Anders Bergman
IS	Anton Helgason	DK	Bjarne S. Rosenfeldt	SE	Ann Swenell Paulsson
NO	Astrid Elisabeth I. Botheim	IS	Dóra S. Gunnarsdóttir	NO	Anne Huvestad
IS	Áslaug Rut Áslaugardóttir	FI	Eija Läikkö	NO	Atle Strande
NO	Bente Fauske	SE	Elin Forsgren	IS	Ágúst Thorstensen
FI	Bernice Solstrand	NO	Eva Lillebakken	FO	Dánial K. Christiansen
SE	Britt Bäckman	NO	Hans Birger Glende	IS	Grímur Ólafsson
FI	Eeva Kyyhkynen-Mälkki	NO	Heidi Blekkan,	IS	Gunnar Kristinsson
IS	Jónína Þ. Stefánsdóttir	SE	Johan Öberg	IS	Helga Guðrún Bjarnadóttir
FO	Jórun Mørkøre	DK	Lars Krussel	IS	Jóhanna E. Torfadóttir
IS	Karl Karlsson	SE	Maria Eriksson	NO	Kjell Grøtan
DK	Keld Jacobsen	DK	Niels Ladefoged Nielsen	FI	Lise-Lott Rintamäki
SE	Lena Bäck	FI	Nina Mäki-Petäys	DK	Mette Kirkeskov Jensen
NO	Maria Melstokkå	IS	Rögnvaldur Ingólfsson	DK	Michael Larsen
NO	Nils Ole Baalsrud	IS	Sigríður Hjaltadóttir	DK	Nina Vejbæk
SE	Per Gustafsson	NO / FR	Stine Wohl Sem	NO	Sidsel Sæbøe
IS	Sigríður Stefánsdóttir	IS	Tore Skjensted	IS	Steinar B. Aðalbjörnsson
IS	Sigurður Örn Hansson	SE	Ulla Nordström	DK	Søren Petersen
SE	Siv Björkbacka	IS	Valdimar Brynjólfsson	SE	Yvonne Sellstedt
NO	Torild Agnalt Østmo				

Grupp D		Grupp E		Grupp F	
SE	Anders Sandberg	NO	Anders Guttorm	SE	Ann-Christine Salomonsson
NO	Atle Wold	FI	Anne Vornanen	NO	Aslaug Sandvin
IS	Baldvin Valgarðsson	NO	Elisabeth Arild	IS	Ásmundur E. Þorkelsson
DK / NMR	Bente Stærk	IS	Garðar Sverrisson	FI	Eeva Fieandt
SE	Bo Olsson	NO	Gro-Heidi Skjolden	NO	Gry Bø
SE	Camilla Sundberg	NO	Gry Holmbakken	NO	Harald Nordås
DK	Cathy Malmgrath	IS	Guðmundur H. Einarsson	NO	Harald Øverby,
DK	Christina Reenberg	FI	Harriet Wallin	DK	Henriette Mynster
IS	Elsa Ingjaldsdóttir	IS	Haukur Bragason	SE	Ida Gunnarsson
IS	Guðríður M. Kristjánsdóttir	SE	Helen Stråhle Andersson	SE	Ingeborg Nikkanen
FI	Rauli Lehtinen	SE	Jenny Larsson	IS	Ingimar Sigurðsson
IS	Hrefna B. Guðmundsdóttir	IS	Laufey Sigurðardóttir	IS	Ingólfur Gissurarson
DK	Lisbeth Ott-Ebbesen	SE	Niklas Ekman	FI	Inna Ilivitzky
NO	Marit Nilsen	FO	Óluva Niclasen	SE	Lioudmila Zakhartchouk
FI	Marja-Leena Koskiniemi	IS	Óskar Ísfeld Sigurðsson	IS	Margrét Geirsdóttir
SE	Mattias Göransson	NO	Siri Løtvedt	FI / St.M	Maria Närhinen
IS	Rósa Magnúsdóttir	DK	Søren Rotzow	IS	Reynir Þrastarson
DK	Susanne Hede	FI	Ulla Poutiainen-Lindfors	IS	Róbert Hlökkversson
FI	Tiina Tiainen	IS	Þór Gunnarsson	IS	Steinunn Hjartardóttir
NO	Torgun Gjefsen,	IS	Þórður H. Sveinsson	DK	Susanne Olsen

Grupp G		Grupp H	
NO	Aud Nergård	SE	Åsa Paletun
NO	Elin Bjørke Rasmussen	SE	Camilla Jüllig
IS	Elín Guðmundsdóttir	NO	Dag Lindheim
FO	Elsba Danielsen	IS	Davíð Egilsson
SE	Eva-Christina Arvidsson	IS	Halldór Runólfsson
IS	Garðar Sigurbórsson	NO	Hege Wiggen
DK	Iben Brinkland	IS	Herdís M. Guðjónsdóttir
NO	Ingjerd Kopperud	NO	Knut Rønningen
SE	Kaarin Lindberg	NO	Lene Borgan
IS	Katrín Andrésdóttir	SE	Marc Hess
SE	Kimmo Hongisto	NO	Marit Fallebø
IS / AO	Kjartan B. Björgvinsson	NO	May Gerhardsen
SE	Magdalena Goczkowska	SE	Mikael Suni
IS	Magnús H. Guðjónsson	FI	Riikka Åberg
DK	Maybrit Scherrebeck	IS	Sesselja M. Sveinsdóttir
SE	Micaela Aleman	DK	Stina Simssen
FI	Pirkko Kostamo	SE	Susan Edlund
FI	Raija Törmä-Oksanen	DK	Søren Jensen
IS	Sigrún Guðmundsdóttir	FI	Wulita Bezabeh
NO	Trine Elisabeth Sørum	IS	Þóra Elín Guðjónsdóttir

Blankett för utvärdering

norden

Nordisk Ministerråd

Den 3:e nordiska tillsynskonferensen Reykjavik, 28. - 29. januari 2005

UTVÄRDERING

A

Omdöme	Framförande / Genomförande					Nytta för dig				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Dag 1										
Föreläsning: Nordiska Ministerrådet – Strategier										
Föreläsning: Riskbaserad offentlig kontroll										
Föreläsning: Riskklassificering av tillsynsobjekt – ...										
Föreläsning: Vad kan vi använda prover till?										
Workshoparbetet										
Plenumredovisningar										
Posterredovisningar										
Dag 2										
Föreläsning: Konsumentens förväntningar till ...										
Föreläsning: Företagans rätt till ensartat tillsyn										
Workshoparbetet										
Plenumredovisningar										
Posterredovisningar										

Omdöme

1 = Dåligt / Inte nyttigt - 2 = Mindre bra / Mindre nyttigt -

3 = Ganska bra / Ganska nyttigt - 4 = Bra / Nyttigt - 5 = Mycket bra / Mycket nyttigt

B

Omdöme	1	2	3	4	5
Tidspunkt för konferensen					
Platsen för konferensen					
Konferenslokalen					
Konferensens form					

Omdöme

1 = Dåligt / 2 = Mindre bra / 3 = Ganska bra / 4 = Bra / 5 = Mycket bra

C

Övriga kommentarer:

Blankett för anmälan och hotel beställning

**The Environment and Food Agency of Iceland
in association with The Nordic Council of Ministers
WELCOMES YOU TO the 3rd Nordic Food Control Conference
to be held at Hotel Loftleidir, Reykjavík – Iceland, on January 28th - 29th 2005**

PLEASE WRITE CLEARLY AND USE CAPITAL LETTERS

Name: _____

Address: _____

Tel. No: _____

Email: _____

N.B. Reservation must be sent by fax directly to Hotel Loftleidir
not later than December 15th 2004.
For hotel reservation made after December 15th, the hotel cannot guarantee the availability.
The room rates below are conference prices valid only January 27th – 30th 2005.
The hotel appreciates early reservations.

Reference code for “block” reservation: umh050127

FAX NUMBER AT HOTEL LOFTLEIDIR: +354 444-4001

HOTEL RESERVATION

Single Standard Room ☐ ISK 5.300

Double Standard Room ☐ ISK 6.600

Date of Arrival _____ January 2005

Arrival Time _____

Date of Departure _____ January 2005

Departure Time _____ Number of nights _____

Credit Card

Name: Visa ☐
Diners ☐

MasterCard ☐

Eurocard ☐

American Express ☐

Credit Card Number: _____ Expiry Date _____

I authorize the use of my credit card as a guarantee of my definitive reservation.

PLEASE NOTE THAT YOUR HOTEL RESERVATION CONFIRMS ALSO YOUR FULL
PARTICIPATION IN THE CONFERENCE AND ITS SOCIAL EVENTS

Signature _____ Date _____

Flugleidahotel Hf
Við Hlíðarfót
101 Reykjavík
www.icehotels.is
icehotels@icehotels.is

Referat m m föreläsningar dag 1

Nordiska Ministerrådet – Strategier och politik

Bente Stärk, livsmedelsrådgivare, Nordiska Ministerrådet

"F1 2 - Bente -
27.12.2005.ppt"

Riskbaserad offentlig kontroll

Ulla Nordström, enhetschef, Livsmedelsverket, Sverige

"F2 - Ulla
Nordström.ppt"

Riskklassificering av tillsynsobjekt – Ett steg mot planmässig kontroll i den lokala tillsynen

Maria Närhinen, St. Michels yrkeshögskola, Finland

"F3 - Maria Närhinen
- risförel21.12.ppt"

"Maria Närhinen -
riskföreläsning.doc"

Vad kan vi använda prover till?

Niels L. Nielsen, speciell konsulent, Fødevarestyrelsen, Danmark

"F4 - Niels -
Island_200105.ppt"

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Referat m m föreläsningar dag 2

Konsumentens förväntningar till tillsynen
Stine Wohl Sem, enhetschef, Forbrukerrådet, Norge

"F1 Forbrukernes
siste forventninger til

"Plakat 50x70
ny2.pdf"

Företagans rätt till ensartat tillsyn
Kjartan Bjarni Björgvinsson, jurist, Altingets Ombudsmand, Island

"F2
Matvælaráðst.ppt"

Med hänvisning till:
<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Bilaga 4

Referat workshops dag 1 Referat från samtilga grupper

REFERAT

Gårdshandel (basprodukter og tilverkade produkter)

De produkter der er tale om er dels animalske produkter og dels vegetabiliske produkter. De animalske produkter der blev drøftet var kød og kødprodukter, mælk og mælkeprodukter, æg og vildt. I EU's nye hygiejne bekendtgørelser defineres bearbejdede produkter som kødprodukter og mælkeprodukter dog ikke som primær produkter. De vegetabiliske produkter er især kartofler, gulerødder, grøntsager, frugter og bær.

Gårdssalg af primær produkter direkte til konsumenten er meget begrænset i de fleste af de nordiske lande i dag.

Reglerne er i dag i store træk således at kød som sælges på offentlig marked skal slagtes på et slagteri, mælk skal pasteuriseres (bortset fra et begrænset, tilfældigt salg direkte til en forbruger) og et begrænset stalddørsalg af æg er tilladt.

Gruppen mente at der er åbenlys risiko forbundet med lempelse af regler om salg af animalske produkter direkte til konsumenten. I den forbindelse blev der nævnt fare for madforgiftninger med salmonella, kampylobacter, listeria, VETEC.

Hvad angår salg af vegetabilier findes der i de nordiske lande kun begrænset lovgivning og gruppen mente ikke at det er forbundet med stor risiko at det forbliver sådan.

Gruppens konklusioner:

Hvis regler om gårdsalg af animalske produkter skal lempes skal det ske efter en forudgående risikovurdering for ethvert produkt.

Gårdsalg af animalske produkter skal autoriseres, der skal stilles krav om at produktionslokaler er hygiejnisk forsvarlige alt efter produktets art, at personalet har kendskab til hygiejne og produkt teknologi, egenkontrol er baseret på HACCP eller i hvert fald Code of Practice.

Vedrørende vegetabilier mente gruppen ikke der var grund til at ændre nuværende regler.

Gruppen konstaterede følgende problemer i forbindelse med tilsyn med gårdsalg:

Der mangler definition af hvad der menes med "små mængder" og med "lokalt", drikkevand er af dårlig kvalitet på mange gårde, produktions lokaler er ofte dårlige, egen kontrol mangelfuld og der kan være tilfælde af brug af ukontrolleret kød.

11. 02. 2005 / Sigurður Örn Hansson

**Den 3:e nordiska tillsynskonferensen,
Reykjavík, 28- 29 januar 2005**

**Rapport fra workshop gruppe B: Prövetagning i tilsyn
Gruppeleder: Dóra Gunnarsdóttir, Fiskistofu.**

Prövetagning i tilsyn

Gruppe B havde som opgave at diskutere efterfølgende spørgsmål.

- a. Hvorfor tager vi prøver?
- b. Hvor tager vi prøver
- c. Hvad kan vi bruge prøveresultater til.
- d. Verifikation af egen kontrol.

Niels L Nielsen fra Födevaretilsynet í Danmark som havde om formiddagen holdt et foredrag om brug af analyser i tilsynet var medlem af gruppen. Han kom ind på disse spørgsmål i sin forelæsning. Gruppen gennemgik en livlig diskussion om evnet. Forbrugernes synspunkter kom også op i diskussionen idet en af gruppens medlemmer kom fra en forbrugerorganisation.

Alle de nordiske lande har ændret focus i prøvetagning de siste år som følge af krav til virksomhedernes egenkontrol. Antal prøver taget til analyse er stort set det samme. Hovedvægten er blevet lagt på projektbaseret prøvetagning i stedet for stikprøver for at opnå bedre udnyttelse af de resourcer der er til rådighed. Forbrugerorganisationer ønsker forsat at få oplysninger om fødevarernes mikrobiologiske tilstand i detailleret. Endvidere er det et ønske fra forbrugerne at mærkninger med hensyn til næringsstofdeklARATIONER og tilsynstoffer bliver verificeret med analyser.

Spørgsmål a og c blev taget sammen.

Hvorfor tager vi prøver og hvad bruges resultaterne til?

- Overvågning p.g.a krav fra regelværket (EU direktiver og nationalt regelværk) F. eks overvågning af vandkvaliteten, mælkeproduktionen og slagterier med henblik på at få oplysninger om status.
- Tilsynsprojekter. Centralt koordinerede eller regionalt styret, bl .andet for at danne grundlag for risikoanalyse og til verification af varedeklARATIONER.
- Som led i undersøgelse af fødevarebårne sygdomstilfælde for at kortlægge årsagen. Der blev peget på at epidemiologiske undersøgelser kan give gode resultater ved at finde årsagen til madforgiftninger.
- Tilfældige prøver f. eks. til vurdering af produktionshygiejne, virksomhedens egenkontrol og obevaringsforhold í detailleret.

Niels L. Nielsen pegede på at selv om prøver bliver taget í tilknytning til projekter er de stadigvæk stikprøver.

b. Hvor tages prøver?

- Ved planlægningen skal der tænkes på formålet med prøvetagningen.

- Prøverne skal tages hvor der er mulighed for følge resultaterne op
- Ved import skal prøverne tages på første afsætningssted.

d. Verification af egen kontrol.

Dette spørgsmål blev svaret under punkt a og c.

Gruppen diskuterede akkrediteret prøvetagning efter et ønske fra Niels L Nielsen.

Prøvetagning (sampling) er et vigtigt emne og han ønskede at høre om de nordiske lande er begyndt at tænke på akkreditering af prøvetagning.

Nogle regioner i Danmark er begyndt at arbejde med akkreditering af prøvetagning.

De andre nordiske lande arbejder efter prøvetagningsforskrifter og indenfor foderstofområdet arbejdes efter bestemte rammer. Det blev konkluderet at fremgangsmåden ved prøvetagning er et vigtigt område som må prioriteres i større omfang for at opnå pålidelige resultater.

Reykjavík 01.03.2005

Dóra Gunnarsdóttir

Nordisk tilsynskonference, Reykjavik 28.-29. januar 2005.

Rapport fra Workshop 1- gruppe C

22. februar 2005

Emne: Kosttilskud

1. Præsentation:

Der var en kort præsentation af deltagerne. En del af de 20 gruppemedlemmer beskæftigede sig i større eller mindre udstrækning med kosttilskud i deres daglige tilsynsarbejde.

Gruppens opgave var erfaringsudveksling omkring emnet kosttilskud. Diskussionen skulle afdække forskelle og ligheder de nordiske lande imellem. Hvilke erfaringer de tilsynsførende i de nordiske lande har fået ved at føre tilsyn med kosttilskudsprodukter. Hvilke fælles problemer de tilsynsførende er stødt på og om muligt at foreslå en løsning af disse problemer.

2. Indledning:

Gruppelederen havde et kort indlæg om kosttilskud, hvor det danske system blev gennemgået.

I Danmark er der nedsat en særlig kosttilskudsgruppe, der består af 3 personer, 1 jurist og 2 bromatologer. Gruppen er placeret decentralt i region Nordøstsjælland og har som opgave at yde faglig og juridisk vejledning til de øvrige decentrale enheder. Gruppen skal derudover iværksætte særlige kampagner på kosttilskudsområdet, således at kontrollen bliver mere synlig (øget mediedækning).

Særlige indsatsområder i Danmark er internethandel og reklameblade.

Kosttilskudsgruppen gennemførte i 2004 en kampagne om kosttilskud. Kampagnen viste at ca. 90% af de kosttilskudsprodukter, der markedsføres på internettet er ulovlige. Ulovlighederne spænder fra sundhedsskadelige produkter til manglende registrering.

Etablering af kosttilskudsgruppen har bevirket, at der er en langt tættere kontrol med kosttilskuds-produkter og markedsføring af kosttilskud.

3. EU-bestemmelser:

Uddrag fra Rådets direktiv 2002/46/EF af 10. juni 2002.

Artikel 2:

”kosttilskud”: fødevarer, som har til formål at supplere den normale kost, og er koncentrerede kilder til næringsstoffer eller andre stoffer med en ernæringsmæssig eller fysiologisk virkning, alene eller kombinerede, som markedsføres i dosisform, kapsler, pastiller, tabletter, piller og andre lignende former, pulverbreve, væskeampuller, dråbedispenseringsflasker og andre lignende former for væsker og pulvere beregnet til at blive indtaget i mindre afmålte mængder.

Artikel 6,2:

Det er ikke tilladt i mærkning, præsentationsmåde eller reklamer at anføre, at kosttilskud kan forebygge, behandle eller helbrede sygdomme hos mennesker, eller at henvise til sådanne egenskaber.

Artikel 7.

Det er ikke tilladt ved mærkning og præsentation af samt reklame for kosttilskud at anføre eller antyde, at en afbalanceret og varieret kost generelt ikke kan give tilstrækkelige mængder næringsstoffer.

4. Debat:

Gruppen havde en livlig diskussion, og følgende emner blev berørt under debatten:

Definition af kosttilskud:

Der var en længere diskussion om, hvad et kosttilskud er, og hvorledes kosttilskud afgrænses. Der viste sig at være stor forskel på definition og afgrænsning af kosttilskud i de enkelte lande. I Sverige, Norge og Island anvender man desuden begrebet ”kosttillæg”. I Island er der et stort problem med beriget kost, mad tilsat mineraler og vitaminer, her er ingen grænseværdier. Her kunne man forbyde annoncering med de tilsatte vitaminer og mineraler.

Diskussionen endte med, at man enedes om at benytte EU-forordningens definition af kosttilskud.

Tilsyn:

Fra norsk side var der enighed om, at der er meget uredelighed i kosttilskudsbranchen, men at man kun greb ind, hvis produkterne indeholder stoffer, der er skadelige for forbrugerne.

Fra svensk side var der ønske om, at der blev lavet en risikovurdering af de enkelte produkter, så man kunne sætte fokus på de sundhedsskadelige produkter.

Kriterier for salg:

I Finland skal salg og produktion anmeldes, der kræves egenkontrol på området. Sverige mente, der var krav om anmeldelse.

I Norge er der ingen anmeldepligt af varer indført fra EU, men importører skal være registreret.

I Island skal nye produkter anmeldes, og produkterne skal sendes ind til fødevarekontrollen, ingen analyser p.t., men det vil måske blive et krav. Island har desuden et problem med mange amerikanske produkter.

I Danmark skal virksomhederne dokumentere, at produktet er lovligt, inden det kan markedsføres.

E-handel:

I Danmark er hjemmesidens indehaver ansvarlig, og der sanktioneres. En hjemmesides ejer er også ansvarlig for de hjemmesider, der er links til. Ejeren kan findes via hostmaster.

I Sverige ser man ikke på E-handel, kun ved anmeldelser.

E-handel er ikke focusområde for tilsynet i Norge.

I Finland kontrolleres de hjemmesider, som ejes af virksomheder, der i forvejen er kendt af tilsynsmyndigheden.

I Island ser tilsynet ikke på hjemmesider.

Der var generelt uklarhed om, hvor stort salget af kosttilskud på nettet egentligt er. Desuden er det meget vanskeligt at lokalisere de virksomheder, der står bag hjemmesiderne. Der var forslag om at godkende hjemmesider med et logo.

5. Konklusion:

I gruppen var der enighed om, at da handel med kosttilskud er ”grænseoverskridende”, er der et behov for et fælles nordisk samarbejde. Fra svensk side var der forslag om, at man evt. kunne købe ydelser fra kosttilskudsgruppen i Danmark.

Nordisk ministerråd har et netværk, der ser på lægemidler, netværket kunne også se på kosttilskud.

Gruppen mente, at der ligge en stor pædagogisk opgave for fødevarekontrollen i at overbevise forbrugerne om, at maden i sig selv er god nok, og at det derfor ikke er nødvendigt, at spise piller for det ene og det andet.

Nina Vejbæk
Fødevareregion Sønderjylland
Danmark

**Den 3:e nordiska tillsynskonferensen
Reykjavik, 28. – 29. januari 2005**

RAPPORT FRÅN WORKSHOP 1, GRUPP D
28.01.2005 kl 13.35 – 16.00

RASFF-systemet (Rapid Alert System for Food and Feed)

Deltagarna i workshop-gruppen representerade samtliga nordiska länder. Förhandslistan på deltagare namngav tjugo medlemmar, men närvarande var femton deltagare.

Gruppen gjorde först klart hur RASFF-anmälningarna (notifikationerna) rör sig i EU-, nationel- och lokal nivå. Olika praxis sker i nationell nivå i de olika nordiska länderna.

Notifikationerna cirkulerar inom hela EU-området. Övergripande koordinator för verksamheten är RASFF-teamet i Bryssel. Notifikationerna skall i princip röra sig i båda riktningarna: från och till mellan medlemsländerna.

I Norge och Island används mellan Bryssel-teamet och nationella centralmyndigheter ESA-organ (EFTA Surveillance Authority). Sverige, Danmark och Finland har direkt trafik mellan Bryssel och respektive land. Direkt mellan de nordiska länderna fungerar RASFF-Contact Point.

På lokal nivå fungerar RASFF olika i de nordiska länderna. I Danmark använder man mycket själva systemet på lokal nivå, livsmedelsinspektörerna söker sig själv direkt på notifikationslistorna. I Sverige och Finland regleras verksamheten via centralmyndigheterna (Livsmedelsverket).

Systemet har som bas verksamheten på fältnarbete. Livsmedelsinspektörerna utövar tillsyn på livsmedelsproduktionen och –hanteringen, upptäcker och identifierar felaktiga livsmedel, bedömer riskerna och rapporterar avvikelserna omedelbart vidare. Egenkontroll vid livsmedelsföretagen fungerar också som grund till den nämnda proceduren.

Åtgärderna pga notifikationerna organiseras i regel på lokal nivå. Borttagandet och neutralisering av felaktiga livsmedel från marknaden görs av livsmedelsinspektörerna. I Sverige och Finland granskar centralmyndigheten notifikationerna och ger förordnanden till inspektörerna.

I Finland finns detaljerat lagstiftning för borttagandet och neutraliseringen av felaktiga livsmedel. I Norge finns mindre befogenheter och proceduren blir ofta komplicerad.

Workshop-gruppen diskuterade entusiastiskt principer och praxis kring RASFF:

Gynnar systemet verkligen folkhälsan, dvs upprätthåller det god livsmedelshygien och skyddar mot matförgiftningar och andra olägenheter som kan orsakas av felaktiga livsmedel ?

Är systemet trots allt enbart en mastodont register, som oftast blir inaktuell under verkliga förhållanden, dvs felaktiga livsmedel hinner försvinna spårlöst före myndigheterna skrider till åtgärder ?

Båda påstenden fick stöd och motstånd. Man såg att i framtiden kan systemet utnyttjas även förbyggande, då mera data insamlas och analyseras. Bristen på feed-back från Bryssel till nationella och lokala myndigheter påtalades. Hur korrekta och exakta kan notifikationerna vara och utvecklas till (spårbarheten) ?

Workshop-gruppen listade som:

Positivt

- enkel system och enkel användning
- snabbhet
- effektivt
- profylaktisk

Negativt

- ingen feed-bak från kommissionen
- kan orsaka förflyttning av ansvaret för livsmedelshygien (food safety) till myndighet från företagen

Workshop-arbetet av Grupp D presenterades kl 17.00 – 18.00 till konferensdeltagarna som 3 st posters.

Rapporten sammanställdes av:

Mariehamn 21.02.2005

Workshop-ledare

Rauli Lehtinen

Den 3:e nordiske tilsynskonferance, Reykjavik, 28 – 29. januar 2005.

Rapport fra workshop 1 gruppe E: Gårdshandel

Leder: Óluva Niclasen, Heilsufrøðiliga starvstovan, Færøerne

Hovedemnet til diskussion i workshop gruppe E var krav til gårdshandel (basisprodukter og tilvirkede gårdprodukter). Blandt de emner som gruppen skulle behandle var: risikovurdering – tilsynsfrekvenser – krav til personale og lokaler – krav til egen kontrol – tilsynsproblemer og forslag til løsninger – registrering og autorisering.

Indledningsvis gennemgik gruppen de forskellige erfaringer og regler omkring gårdshandel som bliver praktiseret i de respektive nordiske lande. Erfaringerne og reglerne varierede lidt mellem landene, men grundlæggende synes der at være en fælles holdning til hvordan og hvilke produkter der kommer under begrebet gårdhandel.

Ved gårdhandel forstås salg af uforarbejdede primærprodukter fra eget produktionssted, uden at der er etableret en butik. Salget sker direkte til den endelige bruger. Det meste af salget er til lokale brugere og mængderne der omsættes er begrænsede.

Det kan være vanskeligt at skille mellem gårdshandel og egentlig gårdsbutik. Er der tale om salg af uforarbejdede og forarbejdede fødevarer i en indrettet butik på gården så skal stedet godkendes af tilsynet som en detailvirksomhed og skal indrettes og drives under de regler som gælder for detailvirksomheder.

Afgrøder som frugt og grønsager kan omsættes i gårdshandel. Derimod er der ikke tilladt at sælge animalske fødevarer. Dog er der i nogle tilfælde - under særlige betingelser - tilladt at sælge æg, mælk, fisk samt slagtet uåbnet fjerkræ, kaniner og opdrættet fjervildt. Jægere kan sælge mindre mængder vildt.

I en gennemgang af risici ved gårdssalg blev der diskuteret hvilke faktorer der kan bevirke en anderledes vurdering af risici ved gårdsprodukter sammenlignet med produkter fremstillet under autoriserede/godkendte forhold. Faktorer der kan have betydning for risikovurderingen, er blandt andet varesortimentets meget begrænsede omfang med hovedvægt på uforarbejdede vegetabilier som erfaringsmæssigt ikke vurderes som højrisikoprodukter; at mængderne der omsættes tit er små hvilket kan minimere udbredelsen af en eventuel sundhedsfare; fødevarerne har en kort distributionsvej hvilket minimerer muligheder for forurening og fejlbehandling.

Omstændigheder der kan bevirke en strengere vurdering af risici ved gårdhandel er blandt andet det forhold, at produkter og produktionsdyr i nogle tilfælde vil blive udsat for et større smittepres fra tilreisende kunder og turister end normalt. Tillige kan der være større sandsynlighed for hygiejnebrist under håndtering og opbevaring af fødevarer på steder hvor indretningen ikke er designet til formålet.

Vedrørende krav til personale og lokaler ved gårdshandel så blev der pointeret fra flere gruppemedlemmer, at i de tilfælde hvor kravene til lokaler og udstyr er minimale eller fraværende bør kravene til personalets kompetence være tilsvarende større. Personalet skal sikre at håndtering og salg af fødevarer sker på en forsvarlig måde. Håndteringen skal foregå på en hygiejnisk måde, gennemføres så madvarerne ikke udsættes for forurening eller anden skadelig påvirkning og de skal opbevares rent og køligt. Det er vigtigt at være opmærksom på de kritiske punkter i håndteringen.

Kravet til egenkontrolsystemer bør være differentieret i forhold til varesort og forarbejdningsgrad og omsætningens størrelse. Det er ikke nødvendigt med krav om dokumentation af operationer i alle tilfælde. I tilfælde hvor der sker brud på god hygiejnemæssig opførsel kan der indskræpes med krav om dokumentation. Grundlæggende uddannelse om hygiejne og levnedsmidler bør være et minimumskrav for alle der håndterer levnedsmidler uanset grad af forarbejdning.

Tilsynspersonale der beskæftiger sig med en bred vifte af små salgssteder og virksomheder har behov for en bred og dyb kompetanse der dækker alle levnedsmiddelgrupper og tilhørende risici – hertil et omfattende særlovgivningsmateriale. Løsningsforslag omfatter vejledninger til tilsynspersonale, god kommunikation og udveksling af viden mellem kontrollanter kombineret med udformning af pædagogiske egenkontrol standarder og branche standarder.

Autorisering/registrering vil i EU's nye lovgivning blive et standardkrav for alle der har med levnedsmidler at gøre. Hvorvidt dette også vil blive aktuelt for gårdhandel vil være op til de nationale myndigheder. Lovgivningens fleksibilitetsregle vil måske åbne op for en national tilpasning.

"W1 - Group E.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Länsveterinär Inna Ilivitzky
workshopsledare för grupp F
Södra Finlands Länsstyrelse (ESLH)
PL 150
13101 Hämeenlinna
Finland
tel.+358205162080;mob.+358400.86970fax:+358205162098
e-mail:inna.ilivitzky@eslh.intermin.fi

Den tredje Nordiska tillsynskonferensen i Reykjavik 23-29. januari 2005

RAPPORT AV WORKSHOP GRUPP F: PROVTAGNING I TILLSYN

Inledning: Grupp F hade som uppgift i sin workshop att diskutera Provtagning i livsmedelsövervakningen. Av kongressorganisatorerna hade gruppen fått fyra frågor som de skulle besvara:

- 1) Varför tar man laboratorieprov?
- 2) Var tar man proven?
- 3) Vad kan man använda provresultaten till?
- 4) Verifikation av egenkontroll?

Gruppen hade en svår uppgift eftersom just före grupparbetets början hade Niels.L.Nielsen från Danmark hållit föreläsningen: ”Brug af analyser i tillsynet - Er det umagen vaerd?”. I sin föreläsning ifrågasatte han skarpt ifall det är överhuvudtaget är någon nytta av provtagningen i livsmedelsövervakningen. Lyckligtvis var grupp F, som bestod av 4 svenska deltagare, 3 finska, 4 norska och 7 islänningar en mycket aktiv och kampfylld grupp som var övertygad om att grupparbetets slutresultat skulle övertyga de övriga nordiska kongressdeltagarna om att provtagningen behövs i livsmedelsövervakningen. Grupp F hade även turen att få en mycket bra och språkkunnig norsk sekreterare (Gry Bo) som skickligt överförde och sammandrog på en för alla gruppmedlemmarna förståelig skandinaviska, de olika synpunkterna som framfördes i diskussionen.. Därtill hade grupp F tur i sin fackliga sammansättning när det gällde behandlingen av ”Provtagning i tillsyn” ämnet. I gruppen fann minst fem deltagare som hade nära samarbete, eller som arbetade i livsmedelslaboratorier .

Varför tar man laboratorieprov?

- **Eu-direktiver, nationella lagar och föreskrifter fordrar provtagning i livsmedelsövervakningen.**
- I alla föreläsningarna under tillsynskonferensen underströk man riskvärderingens viktighet för livsmedelsövervakningen. **Provtagningens analysresultat ger en riskprofil som kan utnyttjas i riskvärderingen .**
- Provtagningen i livsmedelsövervakningen kan göras som program på basen av konsumenternas önsknings och farhågor. **Resultaten ger den önskade informationen åt konsumenterna.** Som exempel togs konsumenternas farhågor för ”soft-ice”ns livsmedelssäkerhet. Med provtagning och förhoppandevis goda analysresultat kan man ge information åt konsumenterna att soft-ice ej är hälsovådligt.

- **Provtagningen i livsmedelövervakningen är ett medel vid kontrollen av livsmedelsföretagarnas egenkontroll, samt utgör samtidigt en uppföljning av livsmedelsföretagarens egenkontrolls effektivitet.**
- OK-programmen förutsätter provtagning i den nationella livsmedelsövervakningen: **EU-program, nationella program, regionala och lokala program**
- **Vid misstanke för hälsorisk eller dålig kvalitet i livsmedel**
- **Vid misstanke för matförgiftnings/vattenburna epidemier**
- **Upphållandet av akkrediteringen och tillförlitligheten i laboratoriernas verksamhet förutsätter att man tar prover**
- **Vid misstanke av oärlighet inom livsmedelsproduktionen/livsmedelsförsäljningen.**
- **Förebyggande åtgärder, eller kriterier för olika lov förutsätter provtagning**(t.ex. vid godkännandet av vattenkvaliteten i livsmedelsföretagets vatten).

Var tar man prover ?

- **Man tar prover enligt bestämmelserna i EU-direktiven och de nationella lagarna och föreskrifterna**(t.ex. mjölkprov enligt mjölkhygienlagen)
- **var provtagningen görs beror på ändamålet för proven** (hållbarhet, kvalitet, matförgiftningar)
- **inom primärproduktionen**
- **från råvaror**
- **i olika punkter av livsmedelsframställningsprocessen** (verifikation av HACCP-programmets CCP –punkters effektivitet)
- **verifikation av egenkontroll** (t.ex. hygienkontroll)
- **färdigvaror på lagringstället i livsmedelsanastalten**(t.ex. mejeriets kylager)
- **Man tar prov i olika storhushåll** (råvaror, färdig mat)
- **marknader och torg**
- **i butikerna**
- **av importvaror**(man förlitar sig ej endast på tullens övervakning)
- **vid matförgiftningsepidemier samt vid möjlig hälsofara i privathushåll**(t.ex. matförgiftningsmisstankar vid bröllop, begravningar osv.)
- **i stora lageranrättningar**(t.ex.; Lidl:s partilager)

Vad kan man använda provresultaten till?

Man konstaterade i diskussionen att ifall provresultaten är tillförlitliga så kan man använda dem för följande ändamål:

- **För verifiering av egen kontroll**
- **dokumenterad status av övervakningens effektivitet för övervakningsmyndigheterna, samt samtidigt dokumentation för uppföljning av EU-styrda, nationella, regionala och lokala övervakningsprogram**
- **vid riskevaluering och kartläggning av olika livsmedels hälsosäkerhet**
- **för att ge myndigheterna dokumenterad fakta för att kunna vidta åtgärder ifall provresultaten överskrider lagföreskrivna gränsvärden .**
- **provresultaten kan användas även som bevis för livsmedelsövervakningens existens-berättigande**

- provresultat kan användas till att **frisätta varopartier vars import är beroende av att de ej får överskrida vissa erfordrade gränsvärden.**

Verifikation av egenkontroll

Här konstaterades att denna fråga redan hade besvarats i frågorna 1 och 2. Likaså konstaterade man att mängden av prover som tags av myndigheterna för verifikation av egenkontroll varierar stort inom de olika nordiska länderna.

SAMMANDRAG OCH SLUTSATSER:

Såsom det konstaterats i inledningen var gruppen mycket aktiv, diskuterande och i synnerhet sakkunnig. Därför ansåg gruppen att man av diskussionen kunde dra sådana slutsatser att provtagningen i livsmedelsövervakningen är viktigt trots att Niels. L.Nielsen i sin föreläsning ifrågasatte dess nytta och värde. Som huvudargument för provtagningens existensberättigande ansåg gruppen vara det att provtagning inom livsmedelsövervakningen är föreskrivet i lagen och att de EU- styrda övervakningsprogrammen förutsätter även provtagningar. Provtagning behövs också vid verifiering av livsmedelsföretagarnas egenkontrollers effektivitet. Det sista men möjligtvis viktigaste argumentet för provtagningens existensberättigande är uppfyllandet av konsumenternas förväntningar och allmänna krav på livsmedelssäkerhet.

"W1 - Group F.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Den 4. februar 2005
Kosttilskudsgruppen/ISIB

**Den 3. nordiske tilsynskonference
rapport, workshop 1, gruppe G
det primære emne var kosttilskud**

Vi var 16 i gruppen under den første workshop. I gruppen var der deltagere fra Norge, Sverige, Færøerne, Finland og Danmark herunder deltagere fra såvel de lokale tilsynsenheder som fra landenes centrale enheder.

Da det var den første workshop brugte vi en del tid på at præsentere os for hinanden. De sproglige vanskeligheder var ret store, i det f.eks. finnerne havde ret svært ved at forstå danskerne.

Det primære emne for gruppen var kosttilskud. Vi konstaterede i gruppen, at der i landene er meget stor forskel på, hvor meget man prioriterer kontrollen med kosttilskud i de enkelte lande. Indenfor hvert land er der også meget forskel på, hvordan området prioriteres af den centrale enhed i forhold til de lokale enheder, der udfører den fysiske kontrol.

I Danmark er kontrollen med kosttilskud et område, der er opprioriteret bl.a. gennem etableringen af en specialenhed på området (Kosttilskudsgruppen). De ti fødevarerregioner og Kosttilskudsgruppen har sammen tilrettelagt og gennemført særlige indsatser bl.a. i forhold til markedsføringen af kosttilskud på internettet og i reklamebladene. I 2005 er der udover kontrol med internettet og reklameblade også tilrettelagt tiltag i forhold til engrosledet.

Danmark er foreløbigt det eneste af de nordiske lande, der har systematiseret kontrollen med kosttilskud, og som har udviklet værktøjer f.eks. til kontrol af fødevareaktiviteterne på internettet, men der er tiltag på vej i de øvrige lande.

Kosttilskudsområdet er et "nyt" område. Det er in med kosttilskud, og mængden af produkter på markedet er stærkt stigende. Det er svært at få overblik over produkterne, bl.a. fordi de også markedsføres udenfor butikkerne. Og det er bestemt også svært at få overblik over, hvad produkterne indeholder, og om der er sundhedsrisici forbundet med det enkelte produkt – der bruges et væld af ukendte plantedele.

Derfor er det også netop på kosttilskudsområdet vigtigt at have styr på de grundlæggende faglige færdigheder, ligesom en vis grad af specialisering nok er nødvendig.

Det er vanskeligt at definere skillelinien mellem medicin og lægemidler, og skillelinien er da heller ikke defineres ens i de forskellige lande.

Vi snakkede i gruppen om, at kosttilskudsområdet er et område, det kan være svært at kontrollere. Og når man begynder at kontrollere området, så er det som at stikke hånden i et hvepsebo – man skal hurtigt formå at prioritere sin indsats, fordi området og problemerne er så store.

I gruppen var vi enige om, at når det gælder kosttilskud, så arbejder vi også for forbrugeren. Forbrugeren har tiltro til, at myndighederne også fører kontrol med kosttilskud, har tillid til, at produkterne på markedet er ok, og at myndighederne griber ind, hvis produkterne ikke er ok.

Herefter gik vi i gruppen over til at udveksle erfaringer vedrørende kontrol med gårdbutikker.

Når jeg gerne ville stå for en workshop vedrørende kosttilskud, så er det fordi, jeg til daglig indgår i den danske specialenhed på kosttilskudsområdet (Kosttilskudsgruppen), og derfor bl.a. har stået for den internetaktion de ti danske fødevareregioner gennemførte i efteråret 2004 og for den særlige indsats, vi har gjort i forhold til reklamebladene i Danmark.

I forbindelse med tilsynskonferencen er jeg blevet kontaktet af rigtig mange kollegaer fra de øvrige nordiske lande, som gerne ville høre mere om, hvordan vi har grebet kontrollen med kosttilskudsområdet an i Danmark.

Der er enighed om, at det er de samme produkter og formodentligt også i en vis grad de samme virksomheder, vi er oppe imod i de nordiske lande. Når det gælder kosttilskud er der mange penge at tjene for virksomhederne, og de geografiske grænser betyder meget lidt – tilmed er der en række virksomheder, der har set det som en fordel at etablere sig i et nordisk land og så markedsføre produkterne overfor forbrugerne i de andre lande og på den måde have fordel af begrænsningerne i myndighedernes juridiske beføjelser.

Den 3. nordiske tilsynskonference har været med til at lægge kimen til et kontrolnetværk på kosttilskudsområdet i Norden, hvor vi på tværs af grænserne kan trække på hinandens erfaringer og muligheder, det er jeg glad for.

Vil du vide mere om den danske indsats på kosttilskudsområdet, er du velkommen til at kontakte mig.

Iben Brinkland
Kosttilskudsgruppen
Fødevareregion København og Nordøstsjælland
Fjeldhammervej 15
2610 Rødovre
Danmark
Email: isib@fvst.dk
Telefon: +45 44523021

"W1 - Group G.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Den 3. nordiske tilsynskonferansen, Reykjavik 28.-29. januar 2005.

RAPPORT FRA WORKSHOP 1, GRUPPE H: RASFF-SYSTEMET.

Leder: Hege Wiggen, Mattilsynet, DK Midt-Troms, Norge

Gruppe H besto av 17 deltagere fra Sverige, Danmark, Island, Finland og Norge.

Gruppen ble delt i smågrupper og diskuterte oppgavene før vi oppsummerte i fellesskap. Vi skulle diskutere fire spørsmål som angår RASFF;

- A. Hva er RASFF ?
- B. Når sender vi RASFF-meldinger ?
- C. Hva gjør vi med innkomne RASFF-meldinger ?
- D. Veiledning om innkallelse av varer

A. Hva er RASFF ?

RASFF er forkortelsen for The Rapid Alert System for Food and Feed. RASFF er forankret i EU's regulativ nr 178/2002 og EU's direktiv 2001/95. Dette er et samarbeid mellom medlemslandene i EU, EFTA/EØS, EFSA (European Food Safety Authority) og EU-kommisjonen.

RASFF er et meldesystem for mat og fôr. Hensikten med RASFF er å gi myndighetene et effektivt verktøy for å utveksle informasjon raskt over landegrensene for å sikre trygg mat for forbrukerne, og begrense skadeomfanget mest mulig. De notifiserende meldingene er vurdert ut i fra at det kan være lignende produkter andre steder på det europeisk markedet.

RASFF-kontaktpunktet CIRCA gjør i tillegg en vurdering av notifikasjonen og avgjør om dette går videre som en Alert-melding eller en informasjonsmelding (News).

B. Når sender vi RASFF-meldinger ?

Gruppen definerte "vi" som myndighetene, som har tilsyn med mat- og fôrområdet. Vi sender RASFF-meldinger når vi på en eller annen måte blir gjort oppmerksom på forhold ved en vare som er uakseptabel. Det være seg ved stikkprøver ved import eller tilsyn med virksomheter.

Det kom frem under diskusjonen at man erfarer at ulike land har forskjellige mikrobiologiske grenseverdier. For eksempel har noen land nulltoleranse for Listeria, ulike typer Salmonella vurderes som mer eller mindre farlige i enkelte land osv. Tyskland ble nevnt som et land som ikke notifiserer funn av Salmonella.

Deltagerne har erfart at partier som har sertifikat som Salmonella-fritt, har ved stikkprøver vist seg å inneholde Salmonella.

C. Hva gjør vi med innkomne RASFF-meldinger ?

Diskusjonen i gruppen viste at RASFF-meldingene blir behandlet ulikt fra land til land. Noen lokalkontor mottar alle meldingene som kommer inn. Fordelen er at man hele tiden er orientert om hva som skjer. Ulempen er at det er tidkrevende og holde seg oppdatert, man mister oversikten og viktige meldinger "forsviner" blant alle de andre.

I andre land, eks Sverige og Finland, blir meldingen filtrert sentralt før lokalkontorene mottar disse. I enkelte tilfeller må lokalkontorene lese meldingene på intranett, og i en hektisk hverdag kan man "miste" viktige meldinger. I andre tilfeller sender myndighetene RASFF-meldingen ut til virksomhetene. Sverige har innført "kjørkort" for næringsmiddelvirksomheter, slik at man forsikrer seg om at det blir gjort mottakskontroll ved import. Finland har godt samarbeid med Tollevesenet ved importkontroll.

Flere land bruker innholdet i RASFF-meldingene til å utvikle nasjonale tilsynsprosjekter. I Island, for eksempel, vil en ved gjentakelse av melding på en vare, gå inn å se nærmere på andre varer i tilsvarende varegruppe.

D. Veiledning om innkallelse av varer

Informasjon om partier er gitt i RASFF-meldingene. Tilsynet følger opp importør/produsent lokalt, og sørger for at disse setter i gang tilbakekalling i sitt system hvor de har distribuert sine varer.

Tilsynet vil i tillegg utføre stikkprøver på detaljist leddet. Er det et landsomfattende parti, med stor risiko, blir mediene benyttet.

Det kom frem under diskusjonen at ofte vedrører RASFF-meldingene varer til asiatiske grupper. Da er det mest hensiktsmessig og gå direkte ut til denne gruppen, og bruke deres språk.

"W1 - Group H.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Bilaga 5

Referat workshops dag 2 Referat från samtilga grupper

Hvordan arbeider vi med ensartet tilsyn av virksomheter

Hvordan vi arbeider med ensartet tilsyn av virksomheter ble drøftet på nordisk tilsynskonferanse på Island, workshop 2 av gruppe A den 29.01.2005. Gruppens 19 deltakere var fra de lokale eller sentrale mattilsynsmyndighetene i Island, Sverige, Finland, Danmark med Grønland og Norge.

Med ensartet tilsyn mener vi at like tilfeller skal behandles likt, og at ulike tilfeller skal behandles ulikt. Arbeid med å sikre ensartet tilsyn skjer på mange måter. Det er viktig med kommunikasjon og samarbeid både mellom og innen etatene.

Organisering av tilsynet har betydning. I Danmark og Norge er tilsynet organisert i ett statlig system. I Sverige, Island og Finland er tilsynsarbeiderne organisert i sentrale statlige og lokale kommunale myndigheter. Etter de danske og norske gruppemedlemmenes erfaring blir kommunikasjonen bedre mellom aktørene i et samorganisert tilsyn. Ved kommunal tilsynsmyndighet har sentraletaten mulighet til å veilede de kommunale tilsynsmyndighetene, men det er opp til lokalkontorene om de vil følge veiledningen.

Ressurser til tilsynet kan fordeles etter en mer helhetlig plan når tilsynet er organisert i en etat. Kommunalt mattilsyn er avhengig av den enkelte kommunes økonomi og kan lide under små ressurser i fattige kommuner.

Tilsynskampanjer og prosjekter er gjennomført mot utvalgte tilsynsområder. Planlegging med utarbeidelse av felles sjekklister og samordnet virkemiddelbruk gjør innsatsen ensartet og effektiv. Sammenstilte resultater er egnet til felles vurdering og offentliggjøring. Slik vil vi også framstå som at vi er opptatt av samme temaer og på ensartet vis.

Kvalitetssikring av tilsynsarbeidet arbeides det med i alle de nordiske landene. Både nye og erfarne medarbeidere deltar i systematisk opplæring ved kurs og erfaringsutvekslinger. To inspektører går av og til sammen, nye inspektører går på tilsyn sammen med erfarne og inspektører hospiterer i andre lokalkontorer. I noen av de nordiske landene er det systemer for kvalitetsrevisjoner der leder er med inspektøren på tilsyn og diskuterer gjennomføringen etterpå. Det gjennomføres normerende revisjoner (supervisjoner) fra sentralenheten ved lokalkontorene for å samordne og veilede det lokale tilsynet. Tilsynsveiledere er utarbeidet av sentralenhetene. Det ble påpekt at disse ikke er bindende, men veiledende for de kommunale tilsynsmyndighetene. Rapporter fra EU/ESA gir kommentarer om tilsynene som brukes aktivt. Disse rapportene har også kommentarer om ressurser i tilsynet. Det var forventning i gruppen om at ressursene i lokaletatene vil øke som følge av kommentarer fra EU/ESA.

Klassifisering.

For å standardisere frekvenser og tidsbruk for tilsynsbesøk ved virksomhetene blir de klassifisert etter aktiviteten og omfangets risiko. På dette grunnlaget er det normer for antall besøk eller tidsbruk ved hver virksomhet. Dette er et verktøy for planlegging og gjennomføring av ensartet tilsynsinnsats på virksomheter der risikoen vurderes lik.

Regionale faggrupper med deltakere fra hvert lokalkontor i en region drøfter konkrete problemstillinger og kommer fram til en felles håndtering av dem. I Norge er slike faggrupper etablert i mange regioner for fagområder som drikkevann, dyrevern og tilsyn med animalier.

Juridisk likebehandling.

Forvaltningsloven, som gjelder for den offentlige myndighetsutøvelsen, skal sikre lik saksbehandling. Kurs i forvaltning gjennomføres for at inspektørene skal kjenne og etterleve forvaltningslovens krav. I sentralenhetene, og i varierende grad ved region- og lokalkontorer er det personell med juridisk kompetanse. Tilgang til jurister som veileder inspektørene oppleves som svært nyttig. Det er videre nødvendig at inspektørene blir gjort kjent med avgjørelser i klagesaker og dommer, siden dette er rettskilder som inspektørene skal legge til grunn for sin vurdering.

Ensartet anvendelse av sanksjoner.

Årsrapporter fra de lokale tilsynene kan avdekke ulikheter i bruk av sanksjoner. Når ulikheter er avdekket kan de lokale myndighetene selv korrigere sin virkemiddelbruk. Sentralenheten kan også veilede eller instruere lokalkontorene om ensartet virkemiddelbruk.

I noen tilfeller hadde tilsynet erfaring for at lokale politikere ønsker å skjerme virksomhetene mot virkemiddelbruk. Organisering av tilsynet i ett statlig system er et tiltak som gjør at myndighetene blir mindre utsatt for vekslende styringssignaler fra lokale politikere.

I noen tilfelle har tilsynet også samarbeid med politiet og informasjon til dommere for å skape forståelse for nødvendigheten av å bruke virkemidler.

Måling av likebehandling.

Rapporter fra lokalkontorene gir samlede oversikt over tilsynsfrekvenser, tidsbruk pr virksomhet og antall tilfeller av ulike virkemidler brukt. I noen tilfeller inneholder rapporten forklaring på eventuelle avvik fra norm eller gjennomsnitt. Ulikheter utover det som lar seg forklare kan være et tegn på uensartet behandling.

Normerende inspeksjoner (supervisjoner) ved lokalkontorene fra sentralt nivå blir benyttet for å registrere eventuell ulik behandling. Klager som gis medhold kan være tegn på uriktig rettsanvendelse. Antall klager som gis medhold kan derfor også være et mål på ulik behandling.

"W2 - Group A.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till: <http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Den tredje nordiske tilsynskonferansen, Reykjavik 28. – 29. januar 2005

Rapport fra workshop gruppe B

Hvordan imøtekommer vi konsumentenes interesser?

Sandnes, den 14.02.05

Eva Lillebakken
workshopleder

Sammendrag

Workshop gruppe B var en sammensatt gruppe som jobbet på flere ledd i og hadde ulike stillinger i Mattilsynet. Vi hadde også en representant fra forbrukerrådet.

Gruppens medlemmer var engasjerte og det ble en livlig diskusjon rundt de ulike problemstillingene. Gruppen konkluderte med at arbeidet i gruppene er svært nyttig i forhold til å få kunnskap i hvordan vi praktiserer tilsynsarbeidet i de nordiske land og for å finne et felles mål, men at fremleggingen kunne ha vært kortere og mer systematisert.

Hvordan imøtekommer vi konsumentenes(forbrukernes) interesser?

a) Kjenner vi forbrukernes interesser?

Alle de nordiske landene har forbrukerorganisasjoner som fremmer forbrukernes interesser hos sentrale myndigheter. Disse fremmer sitt syn, slik at dette også blir kjent på lokalleddet.

Danmark mottar telefoner vedrørende klager fra forbrukerne, disse blir arkivert, men ikke systematisert for videre bruk. Ett problem for Danmark var at de ikke kunne behandle anonyme tips, da forvaltningen gir retningslinjer om at vi har plikt å oppgi navn på den som klager. De øvrige land mottar fortsatt anonyme tips, men hvordan disse følges opp varierer.

Finland har faste telefontider og epost der forbrukerne kan henvende seg ved spørsmål de lurer på.

Sverige har konsumentpanel 5 ganger pr. år. Der blir kommersielle spørsmål tatt opp. De har også opplysningstelefon, epost service. Lett tilgjengelig informasjon til forbrukerne ved brosjyrer og internett. Dette utføres sentralt. Ett av de lokale leddene i Sverige førte statistikk over mottatte forbrukerhenvendelser, klager etc. Disse ble systematisert, slik at de fikk en oversikt over hva forbrukerne hva opptatt av.

Island har telefon som er åpent døgnet rundt, epost service.

Norge opplyste at i større virksomheter vil avviksrapporter avdekke klager fra forbrukerne, der får vi innblikk i hva de er opptatt av. Dersom det er avdekket juks eller andre forhold vedrørende dårlig håndtering av mat i media, får vi en telefon storm fra bekymrede forbrukere.

KONKLUSJON : I alle land får vi en viss kjennskap til forbrukernes interesser via de sentrale forbrukerorganisasjonene. Disse bør benyttes på en tilfredsstillende måte. Alle telefonhenvendelser fra forbrukerne både sentralt og lokalt bør arkiveres og systematisert, slik at de kan benyttes videre.

b) Kun kontrollere reglene?

Tilsynet må ha en lovhjemmel ovenfor virksomhetene for å føre tilsyn, og da kan det være vanskelig å kontrollere andre forhold. Flere av de EU baserte regelverket gir rom for tolkning og skjønn og på denne måten kan man også kontrollere "forbrukernes interesser". Forbrukernes interesser vil ivaretas ved at tilsynet kontrollerer reglene. Vår hovedoppgave er å prioritere matvaresikkerhet, dette vil i neste omgang føre til at vi ivaretar forbrukernes og virksomhetenes interesser. Vår kunnskap om nye metoder, prosesser osv. kan være med å påvirke regelsetting og da kan det være nødvendig å gi informasjon oppover i systemet, som kan føre til at regler endres.

c) Med dialog og informasjonsutbytte?

Forbrukerne forventer mye av myndighetene, selv om de i de nordiske landene stoler på at myndighetene gjør en brukbar jobb. Alle land har en dialog med forbrukerorganisasjonene, men resultatene av dialogen er ikke så stor. I følge forbrukerrådet informerte tilsynet mye til forbrukerne, med de var i en dialog. De informerer risikogrupper som gravide og personer med svekket immunforsvar om anbefalt kosthold, "risiko" mat, ernæring etc. Ukentlige meldinger via lokal media – muslingvarsler mv. Etter ulykker som f.eks Tsjernobyl, forurensning av drikkevann er myndighetenes rolle i forbindelse med informasjon stor.

KONKLUSJON: Mattilsynet kan bli bedre på informasjon og å huske at vi må nå alle, ikke informere kun via internett. Vi har lett for å informere nedover, mens en dialog skal gå begge veier både til-/fra forbrukere og tilsyn.

Hvordan prioriterer vi regler som er like viktige?

Høyeste prioritet er matvaresikkerhet og hygiene. I tilknytning til disse reglene må vi også praktisere offentlighetsloven og forvaltningsloven. Et problem kan være at enkelte tilsyn er politisk styrt, som f.eks Norges fiskeeksport. Tilsyn hos fiskeeksportørene prioriteres på tross av at risikovurdering kan være større hos andre produsenter.

Risikovurdering er viktig – dette bør praktiseres ved prioritering av tilsyn.

Retningslinjer for risikobasert tilsyn må settes sentralt. Da må man også huske merkeforskrifter, etc.

Flere lokale tilsyn i de ulike land prioriterte hygiene. Vi har mange små lokale ledd med få ansatte og de har best kunnskap om hygiene. Dersom andre regler ble prioritert kom dette som følge av sentrale prosjekter.

KONKLUSJON: Erfarne inspektører kjenner virksomhetene og kan prioritere tilsyn ut fra svakheter han/hun er kjent med. En fare er at inspektørene velger å prioritere det de selv har best kunnskap om og dette blir ikke risikostyrt. Kompetanseheving av det utøvende tilsyn er viktig og må prioriteres. Dette er spesielt viktig dersom det kommer nye regler.

Flere prosjekter bør styres sentralt, f.eks merking av matvarer, GMO tilsyn og prøveuttak, div. import m.v., dette sikrer at det blir helhetlig tilsyn i det enkelte land.

"W2 - Group B.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Rapport från arbetet i grupp C 29 januari 2005

Gruppledare Lise-Lott Rintamäki (Finland)

Gruppens medlemmar jobbade med följande frågeställning:

Hur prioriterar vi regler som är lika viktiga?

Vi skulle diskutera regler utöver hygien-regler som är lika viktiga, varför de är viktiga och hur vi utför tillsyn av dem.

I Finland säger både hygienlagen och livsmedelslagen i korthet att livsmedlen skall vara av sådan kvalitet att de är trygga och säkra för konsumenten. Genom denna lagstiftning skall konsumenten skyddas för hälsorisker och mot ekonomisk förlust.

På basen av denna lagstiftning har i Finland getts en hel del förordningar och beslut gällande livsmedel som är lika viktiga som den "grundläggande lagstiftningen". Exempel på detta är t.ex. förordning om förpackningspåskrifter, beslut om angivande i beståndsdelar i livsmedel, förordning om livsmedelstillsatser osv.

För att uppnå säkra och trygga livsmedel måste man i tillsynen **lägga vikt på** olika områden. Dessa kan vara:

- djurens hälsa
- hygien (livsmedelsarbetarnas hygien, temperatur, rengöring, egenkontroll osv.)
- kvalitet
- rätt märkning av livsmedlen
- främmande ämnen i livsmedel

Tillsyn enligt principen från jord till bord (fjord till bord, stable to table) borde trygga livsmedlens kvalitet och skydda konsumenten för hälsorisker.

Fastän alla lagar är lika viktiga blir tillsynsmyndigheten i de olika länderna tvungen att göra **prioriteringar** för att lyckas med övervakningen. Som hjälp vid prioriteringarna kan man dra nytta av **HACCP** som görs i livsmedelsföretaget och som därigenom ansvarar för livsmedlens trygghet och säkerhet.

Tillsynsmyndigheten gör egna **riskutvärderingar** där livsmedelsföretag med "hög risk" övervakas oftare. I princip gör varje nordiskt land regionalt eller centralt årligen upp **tillsynsplaner** inom livsmedelsövervakningen. I planerna sätts de områden in som för året prioriteras inom livsmedelsövervakningen. I bl.a. Danmark och Norge bestäms centralt tre "tillsynsprojekt" det fjärde får man fritt välja på lokal nivå. Då kan man satsa på t.ex. övervakning av påskrifter vilket kan vara viktigt ur konsumentens synvinkel.

Man kan utgående från gruppens diskussion konstatera att det är svårt att göra upp prioriteringen inom livsmedelstillsynen. Prioriteringen är dock ett

måste, man hinner inte med allt. Det vore bra om man från central nivå bistod med hjälp i samband med prioriteringen.

I och med att tillsynsmyndigheten blir tvungen att prioritera är det också väldigt viktigt att detta har politiskt stöd. Alla är medvetna om vad det jobbas med under verksamhetsåret, inga avvikande åsikter hörs.

Målen inom tillsynen bör vara realistiska, hur man än skulle vilja nå man inte alla!

"W2 - Group C.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

Rapport fra gruppe D dag 2.

Gruppens sammensætning:

1 fra Island, 5 fra Danmark, 3 fra Finland, 3 fra Norge, 4 fra Sverige.

Gruppeleder:

Cathy Malmgart, Fødevarestyrelsen, Fødevareregion Ringsted, Danmark.

Workshop Tema:

Brancheorganisationens rolle i forhold til tilsynet.

Spørgsmål:

Hvilken rolle har branchen?

Samarbejde mellem tilsynet og brancheorganisationen?

Branchekodernes betydning?

Indledning:

Gruppen havde 2 timer til at udveksle erfaringer og til at få udarbejdet overheads til brug for plenum fremvisning af gruppens arbejde.

Danmark indledte med et oplæg om, hvilken rolle brancherne havde i Danmark regionalt/centralt og hvordan samarbejdet var mellem tilsynet og brancheorganisationen samt branchekodernes betydning. Fokus blev rettet mest på detailleret.

Der blev enighed om, at gruppen skrev sammenfatning/konklusioner ned under diskussionerne og det fungerede udmærket.

Sammenfatning/konklusioner:

Brancheorganisationens rolle i forhold til tilsynet !

Branchekode – Hvad er det?

- Forskellig betydning i forskellige lande
- Guidelines for forskellige brancher
- Guidelines for opfyldelse af krav i Hygiejne Forordningen
- Guidelines besluttet af branchen

Branchens rolle - 1

- Virksomhederne har ansvaret
- Branchen har selv ansvaret for udarbejdelse af branchekoder
- Branchen/interesse organisation formidler regler/lovgivning til medlemmer

Branchens rolle – 2

- "Lobbyister" – forøger at påvirke myndighederne (lovgivning, kontrol etc.)
- Samarbejdspartnere
- Høringspartnere ved ny regler/lov
- Branchens egen justits hvis virksomhederne ikke overholder kravene

Samarbejde mellem tilsyn -branche

- Branchen deltager i "Nationale råd" sammen med myndighederne (D,N,S,F)
- Branchen er specialister på eget område
- Store brancher vil gerne selv udfylde rammerne i Hygiejne Forordningen
- Små brancher vil gerne have vejledninger udarbejdet af myndighederne
- "Branchen" er vagthund, der kræver ens behandling nationalt og i EU

Branchekodernes betydning for myndigheder

- Kontrol er lettere, når en branche har en kode -(- vi ved, hvad vi skal fokusere på)
- Godkendelse af egenkontrol er lettere, når der bruges branchekoder frem for egne programmer.
- "Koden" kan være strammere end lovkrav – vi skal kun kontrollere lovgivningen.

Branchekodernes betydning for virksomheder

- Lette virksomhedens arbejde – men koderne skal tilpasses - og opdateres/ajourføres...
- Lovgivningen gøres forståelig
- Risiko for at virksomheden ikke tager ansvar
- Forudsigelighed ved næste tilsyn
- Kontrol kan blive billigere ?

Sammenfatningen: Branchernes indvirkning på tilsynet regionalt blev drøftet, Danmark kunne føle pres fra brancherne efter implementering af smileyordningen, hvorimod de andre lande ikke følte pres men mere et samarbejde. Diskussionerne gik dog mest på disse branchekoder, som vi havde i Danmark til detailvirksomheder. De andre lande var ikke forvendte med, at brancherne udarbejdede disse vejledninger til detaillledet, det var mest de autoriserede virksomheder, hvor samarbejdet gjorde sig synlig mellem virksomheden og brancherne, koderne var ønskværdige til detaillledet. De andre lande godkendte ikke egenkontrolprogrammer, som vi gør det i Danmark, det gik mere på en gennemgang af programmerne. "Er det mon en god ide at godkende disse programmer?" Spørgsmålet stod ubesvaret. Sluttelig tak for et godt arrangement, jeg synes, at gruppen arbejdede godt trods sprogforskelligheder og havde nogle interessante diskussioner.

Med venlig hilsen

Cathy Malmgart

Fødevarestyrelsen/Fødevareregion Ringsted (e-mail cxma@fvst.dk) udarbejdet den 22-02-2005

"W2 - Group D.ppt"

Plenumredovisning -

Med hänvisning till:

<http://english.ust.is/of-interest/FoodConference2005/Papersandproceedings/>

NORDISK TILSYNSKONFERENS 27.-28.01.2005. REYKJAVIK

Rapport for workshoparbeide , Workshop 2

Gruppe E, dag 2, 28.01.2005- gruppeledare var Oskar Isfeld Sigurðsson (Island)
Form av redovisning: Poster. Sekretær var Niklas Ekman (Sverige)

Deltagere i gruppen var 20 personer aktive i mattilsyn enten på lokal nivå eller på sentralt nivå.

Gruppen skulle arbeide med 2 oppgaver:

- 1. Hur arbejder vi med ensartet tillsyn av företagen?**
- 2. Hur mäter vi konsumentens interesse?**

På grund av liten tid konsentrerte vi os om oppgave 1.

Oppgave 1: Hur arbejder vi med ensartet tillsyn av företagen?

I diskusjonen støttet vi oss bl.a. ved tillegsspørsmål som gruppen hadde fått utdelt.

- Hur definerer vi likabehandling ?
- Hur sikrer vi likabehandling ?, t.ex
  - geografisk
  - juridisk
  - Når anvender vi sanction/action.
- Kan likebehandling måtas ?

Gruppens deltagere presenterte sine synspunkter og erfaringer på dette området.
Til slutt var gruppen enig i følgende konklusjon som blev presentert meå posters.

Gruppens konklusjoner var følgende:

- **Hur definerer vi likabehandling ?**

Svar:

Lika ska behandlas lika.
Olika ska behandlas olika
Det är resultatet som ska vara samma.

- **Hur sikrer vi likabehandling ?, t.ex**
  - **Geografisk, juridisk?**
  - **Når anvender vi sanction/action.**
- Svar:
- Kunskap/Resurser
- Vägledning
- Cheklister, Bedömningsgrunder
- Professionell distans

- Diskutera värderingar
- Projekt
- Inspektera til sammans – Rotasjon
- Hospitering (arbete i en annen region).

- **När använder vi sanction/action.?**

Svar:

- Escalerande
- Proportionalitets princip
- Riskbaserat
  - Hälsovådligt
  - Vilseledande

- **Kan likebehandling mätas ?**

Svar:

Ja t.ex. ved å

- Registrera klogomål
- Statstik på avvikelse, sanktioner
  - Mellan inspektörer
  - Mellan myndigheter
- Enkäter till företag
- Enkäter till forbrukare
- Inspektera och jämföra resultat for samma anläggning

Workshopsarbete med temat:

Hur mäter vi konsumentens intresse

Grupp F

Workshopledare: Ingeborg Nikkanen

Sekreterare: Gry BØ

Deltagare:

Ann-Christine Salomonsson, Aslaug Sandvin, Asmundur E. Þorkelsson, Eeva Fieandt, Gry BØ, Harald Nordås, Harald Øverby, Henriette Mynster, Ida Gunnarsson, Ingimar Sigurðsson, Ingólfur Gissurarson, Inna Illivizky, Lioudmila Zakhartchouk, Magrét Geirsdóttir, Maria Närhinen, Reynir Þrastarson, Róbert Hlöðversson, Steinunn Hjartardóttir, Susanne Olsen

Redovisning och sammanfattning av diskussionen om hur vi mäter konsumentens intresse.

Vårt tema för dagens workshop var också ämnet på förmiddagens föreläsning, Förbrukarnas förväntningar på tillsynen av Stine Sem.

Konsumenternas syn på livsmedelstillsynen stämmer inte alltid in på hur myndigheterna arbetar. Konsumenterna vill till exempel att vi genom provtagning ska säkerställa en bra livsmedelshygien. Medan vi inspektörer kan se att provtagning ibland är missvisande och inte alltid ger en rättvisande bild på en verksamhet.

Gruppen var överens om att man som inspektör har svårt att på ett enkelt sätt få reda på konsumenternas intressen. Mycket av vad som konsumenterna tycker är viktigt och intressant inom livsmedelsområdet kommer in till myndigheterna som klagomål.

Det arbetssätt som livsmedel inspektörerna arbetar efter bygger på livsmedelslagstiftningens krav och riskvärdering. Det är därför en balansgång om det är rätt att konsumenterna ska kunna styra arbetet. Gruppen kunde se risken med ett upplägg där konsumenterna ska kunna leda tillsynen. Man befarade att arbetet inte skulle riktas in på de viktigaste problemen utan att man hela tiden får ta sig an små problem som konsumenten anses intressanta just då.

Gruppen enades om att det var viktigast att driva tillsynen efter regelverket som ju också är till förbrukarnas bästa.

Att vi som inspektörer också är konsumenter får inte glömmas bort.

Vi enades om följande möjligheter att mäta konsumentens intresse:

- 1. Genom konsumentgrupper kan vi nå allmänheten och på så sätt får vi kännedom om vad konsumenterna anser vara angelägna livsmedelsfrågor.*
- 2. Genom att följa debatter i tidningar kan man som livsmedelsinspektör se vad konsumenten tycker.*
- 3. De klagomål som kommer från konsumenten kan tas till vara för att ta reda på vad som konsumenten tycker är viktigt.*

4. *Genom opinionsundersökningar kan man ta reda på olika intresseområden inom livsmedelshanteringen.*
5. *Genom att arrangera öppet hus, temadagar och informationskvällar kan man komma i kontakt med allmänheten.*
6. *Inspektörerna själva kan ta tillvara sina släktingars, vänners och familjers syn på livsmedelsfrågor.*
7. *Politikerna i nämnderna representerar konsumenterna och kan nyttjas för att höra konsumenternas intressen.*
8. *Genom att mäta antalet besökssträffar på internetsidorna kan man se vart konsumenterna är intresserade av.*

Vi tog upp dessa möjliga sätt att nå ut och skapa kontakt med konsumenterna:

1. *Redovisning av rapporter på projekt och inspektioner.*
2. *Framtagande av information om mat till barn, (film).*
3. *Föredrag till barn och ungdomar om livsmedelshantering.*
4. *Föredrag till de olika branscherna inom livsmedelsområdet.*
5. *Få politikerna att lyfta livsmedelsfrågorna under valkampanjerna.*
6. *Delta i mässor och på olika marknader.*
7. *Vara aktiv i media.*

Vi sammanfattade diskussionen med att vi har lättast att nå ut med information men att det är svårare att ha en dialog med allmänheten. Vill man ha en kommunikation måste man aktivt arbeta för att nå ut och tid för detta måste läggas in i planeringarna.

Jag vill passa på att tacka för en trevlig konferens där utbytet av alla de olika ländernas erfarenheter inom livsmedelstillsyn fungerade bra. Tack också till alla deltagare i grupp F som gjorde att diskussionerna blev givande.

Sammanställt av
Ingeborg Nikkanen
Workshopsledare för grupp F

NORDISK TILLSYNSKONFERENS 28-29.01.2005, REYKJAVIK

Rapport över Workshoparbete (Workshop 2, 29.1.2005)

Grupp G – Dag 2 – Gruppledare Kimmo Hongisto (Danderyds kommun, Sverige)

Uppgift 1. Hur prioriterar vi regler som är lika viktiga?

- Är alla regler lika viktiga?
- Varför är de viktiga?
- Hur utför vi tillsyn med dem?

Diskussionen inleddes av Kimmo Hongisto med en visning om vad centralmyndigheternas uppgift är i olika länder i Norden. Uppgifterna var tagna från centralmyndigheternas hemsidor. Sedan delades gruppen till tre mindre grupper som fick diskutera frågorna. Till slut fick varje grupp presentera sina tankar och vi enades om en sammanfattning som följer här.

Uppgifter i olika länder:

Sverige – Livsmedelsverket

...arbetar för säkra livsmedel av **hög kvalitet, redlighet och bra matvanor**.

Redlighet i livsmedelshanteringen innebär att konsumenterna ska kunna lita på märkningen vad gäller matens sammansättning, vikt, hållbarhet och ursprung.

Denmark – FØDEVARESTYRELSEN

...kan främja säkerhet, hälsosamhet och kvalitet men kan inte garantera dem.

Kvalitet har traditionellt varit fråga om utseende, smak och konsistens. Kvalitet handlar också om **redligheten i marknadsföringen (dvs. ingen vilseledning), kunskap, tydlighet och öppenhet omkring produktion och innehåll**. Kvalitet handlar också om **produktionsförhållanden, inklusive ekologi och etik**.

Island - Food division

...säkerställa så långt som möjligt livsmedelskvalitet, säkerhet och **hälsosamhet** och att **märkningar och annan information är korrekt och pålitligt**.

Finland – Livsmedelsverket

...säkrar konsumenternas hälsa och **ekonomiska trygghet**.

...övervaka och främja tryggheten i alla livsmedel, se till att deras **kvalitet och sammansättning** är den rätta samt att förebygga och eliminera livsmedelsrelaterade hälsorisker.

Norge – Mattilsynet

...mål är **hälsosamma** och säkra livsmedel och vatten till konsumenter.

...ska främja folk-, växt-, fisk- och djurhälsa, **miljövänligt produktion och etiskt godkänd hållning** av fisk och djur.

Övrigt:

1. På grund av bristande resurser prioriteras ofta annat bort än tillsyn på kortsiktiga hälsorisker (matförgiftningar). Slutsatsen var samma i alla länder oavsett organisation eller system.
2. Tillsyn av långsiktiga risker kräver mer kunskap och är mycket svårare att utföra.
3. Redligheten tittar man i Sverige på i samband med inspektioner. I checklistan finns en punkt som heter ”sammansättning och märkning”. I Danmark har man övat tillsyn i form av projekt. Man har t ex titta på pizzerior och deras kvalitet i form av att pizzaskinka verkligen är skinka. I Finland har man tittat på klassificeringen av grönsaker.
4. Tillsyn med andra regler sker oftast på centralnivå och med typ av projekt.
5. Konsumenternas intresse för t ex redligheten och långsiktiga hälsoeffekter är stor men tillsyn på lokalnivå är oftast riskbaserad enligt kortsiktiga mikrobiologiska risker.

NORDISK TILLSYNSKONFERENS 28-29 januari 2005, REYKJAVÍK

Rapport över workshoparbete dag 2, grupp H

Workshopgruppledare: Åsa Paletun, inspektör lokal nivå, Åre kommun, Sverige

Uppgift:

Branschorganisationernas roll i förhållande till tillsynen

a) Vilken roll har branschen

b) Samarbete mellan tillsynen och branschorganisationen

c) Branschriktlinjernas (bransch-kodernes) betydelse

Där det nedan står ländernas namn, t.ex. Island, Norge etc. avses vad representanterna från de länderna informerade om i gruppen.

Gruppen började med att diskutera vad bransch-koder/branschriktlinjer egentligen är eftersom alla i gruppen inte hade detta klart för sig.

Som vi uppfattar det är branschriktlinjer vägledningar som tas fram av branschorganisationerna riktade till dess medlemmar för att underlätta tolkningar av regler. Till exempel branschriktlinjer om hur egenkontrollen bör se ut för ett företag i den aktuella branschen.

I Sverige granskar Livsmedelsverket inlämnade förslag till branschriktlinjer och om Livsmedelsverket godkänner branschriktlinjerna, så accepteras de som nationella riktlinjer och Livsmedelsverket översänder dem till EG-kommissionen om de omfattar hygienbestämmelser.

I Island kände man inte till några riktlinjer för livsmedel annat än för vattenverken.

Norge har många riktlinjer för fiskeribranschen, man har noterat att dessa ofta ställer hårdare krav än lagstiftningen i sig.

Danmark har riktlinjer för kött och mejeri och här godkänns riktlinjerna av departementet.

I Finland finns riktlinjer för kött, fisk, mejeri, bagerier och partihandel. Man har börjat med bransch-koder för HACCP och centrala myndigheten godkänner riktlinjerna.

---

a) Vilken roll har branschen

Branschorganisationerna har större resurser än det enskilda företaget och kan anlita specialister och fackkompetens. På så sätt kan de ta fram relevanta fakta göra djupare analyser och med sina branschkunskaper ge förslag på metoder hur man kan implementera kraven i det praktiska arbetet och i processerna. De enskilda företagen behöver då i mindre utsträckning ”uppfinna hjulet på nytt”.

Man bör hålla kontakt med tillsynsmyndigheterna, lämpligen på central nivå och annan fackkompetens för att hålla sig ajour med regler och nya fakta och även kunna bidra med egen information om t.ex. nya tekniker m.m..

Man bör också ha ett ansvar att nå ut till även de riktigt små verksamheterna med information.

Det verkar som det i de flesta länderna är branscherna med animalieproduktion, kött, fisk, mejeri som har varit mest aktiva med branschriktlinjer. Vi i gruppen efterlyser riktlinjer för restaurang, storhushåll, gatukök, caféer och så vidare.

b) Samarbete mellan tillsynen och branschorganisationen

Normalt så sker kontakterna med branschen på central nivå. Ingen i workshop-gruppen kände närmare till hur det samarbetet ser ut idag.

Det är lämpligt att kontakterna sker på central nivå när branscherna finns i hela landet. Det finns verksamheter/branscher som är väldigt regionala. Då är det lämpligt att kontaktytor finns mellan de regionala/lokala tillsynsorganen som finns i den aktuella regionen samtidigt som vissa centrala kontakter sker bland annat för att bevaka likvärdighetsprincipen.

Vi på lokal/regional nivå upplever ofta ett informationsglapp från centrala myndigheter ner på regional/lokal nivå – oftast fungerar informationen bättre och snabbare inom branschorganisationens led ut till företagen.

c) Branschriktlinjernas (bransch-kodernes) betydelse

Vi förutsätter att de underlättar de enskilda företagens arbete på ett bra sätt.

Riktlinjerna bör vara så flexibla att de kan anpassas till det specifika företags verksamhet och även uppdateras med jämna mellanrum. Det finns en risk att det enskilda företagen följer riktlinjerna utan att tänka efter och anpassa det till sin egen verksamhet och dess företagsspecifika risker. Det kan också bli så att företag kan ha det har svårt att acceptera att de kan få anmärkningar vid tillsynen när de tillämpar t.ex. kontroller som rekommenderats av branschen.

En stor fördel med branschriktlinjer kan vara att de bättre kan implementeras i verksamhetens totala system och på så sätt underlätta att det kan genomföras i praktiken på ett bättre sätt. En annan fördel är att branschen kan ställa högre krav på hygien och kvalitet och man kan därigenom få bättre livsmedel på marknaden och till konsumenten. Lagstiftningen meddelar som bekant bara minimikrav.

Ett problem är att väldigt många företag inte är med i någon branschorganisation och därmed inte har någon naturlig vägledning/informationskälla annat än från tillsynsmyndigheten.